

ONZE VOGELS

31e JAARGANG NO. 1, JANUARI 1970

MAANDBLAD VAN DE NEDERLANDSE BOND VAN VOGELLIEFHEBBERS

VOGELTENTOONSTELLING VEENENDAAL

Tweede Kerstdag 26 december en zaterdag 27 december
GROTE VERKOOPKLASSE
GEBOUW „ELTHETO" (bij de markt)

VOGELLIEFHEBBERS

lezen maandelijks

De Vogelwereld

Het tijdschrift van de A.O.B. verschijnt op minstens 48 blz. en bevat steeds artikelen over kanaries, exoten, parkieten en inheemse vogels en is regelmatig geïllustreerd met prachtige kleurplaten.

Abonnement per jaar (oktober tot en met september) f.11.— per jaargang, te storten op postgiro 115834 t.n.v. de Vogelwereld, Caronstraat 70, Hoboken.

Amerik. elektrisch
kwartelbroed-
mach. voor ca.
18 eitjes,
met handleiding
franko
f. 27.-
inkl. B.T.W.

VAN WAARDHUIZEN

Leiderdorp, Valk Boumanweg 204, Tel. 01710-30837

Engelse Kanaries, regelrechte import uit Engeland, van de beste kwekers aldaar, Yorkshires, Glosters, Norwich, Borders, Lizards, Frisé, enz. Ook Engelse Vogelboeken over Kanaries en Parkieten, met vele foto's, Engelse Standaard, Kwaken, Verzorgen, Tentoonstellen, enz. Onmisbaar voor alle liefhebbers van Engelse Kanaries en Parkieten. Koop een boek en verzekert u zich van succes! Kleurkanaries in vele kleuren, Mannen en ook losse Poppen, Zangkanaries, o.a. Waterslagers, Seiferts, Harzers, enz. ook Putter-Kanaries en wilde Argentijnse Kanaries, prima om te kruisen! Tamme jonge Papegaaien, o.a. Grijsse roodstaart, Amazone, Kakatoes, prachtig gekleurde Lories, enz. Leuke tamme Aapjes, in diverse soorten, ook Eekhoornjes, Hamsters, Marmotjes, Kleurmuizen, Chinese Hamsters, Lemmings, Woestijn-Springmuizen, Langhaar Cavia's, enz. Nu of binnenkort weer leverbaar: Tropicalen, Gaaien, Tangaras, Parkieten, Kardinalen, Duifjes, Kwartels, en vele andere soorten, ook Australische

Prachtvinken en Australische Parkieten, Japanse Nachtegalen, Goudvoorhoofd Bladvogels, Zilveroor Nachtegalen, Dayalijsters, Beadvogels, Blauwvleugel Nachtegalen, Damalijsters, Jerdons Bladvogels, Pagoda Merels, Bulbul's, Schamelijsters, Hardwicks Bladvogels, en andere zeldzame soorten uit Azië, o.a. prachtig gekleurde Vliegenvangers, Witkoplijsters, Drangoes, Pittas, Trogons, Boomklevers, Brillvogels, Zonnevogels, enz. En uit Afrika: Granaat-astrildes, Meiba astrildes, Elfen astrildes, Rode en Groene Druppel astrildes, Reichenow astrildes, enz., enz. Verder grote sortering in Kooien, Zaden, Vogelboeken, en alle andere benodigdheden voor uw liefhebberij. Wij verzenden door het gehele land onder rembours. Vracht en verpakking voor rekening koper, per expresse AVIMEX, Import-Export, Violettenstraat 8 (bij de Westerstraat), Amsterdam Centrum, telefoon (020) 23 93 87. Wij nemen ook vogels in ruil. Geopend elke dag van 9-6 uur. Zondags gesloten.

BIRDSOUNDS IN CLOSE-UP

langspeelplaat

met geluiden van 40 vogels

Roodborstje - Merel - Zanglijster - Grote lijster - Pimpelmees - Koolmees - Huisemus - Boommus - Zwaluw - Leeuwerik - Bosleeuwerik - Boompieper - Wulp - Graspieper - Geelgors - Vlasvink - Grouwe gors - Gort gors - Nachtegaal - Kerkkauw - Tuinzanger - Matkop - Sperwer - Houtduif - Groene Specht - Grote gevlekte specht - Staartmees - Winterkoninkje - Goudvink - Boomvalk - Zwartkopmeeuw - Rietzangers - IJsvogel - Zandzwaluw - Dodaars - Rietgors - Moeraszanger.

opgenomen door Victor C. Lewis -
Marble Arch MAL 1102 - f 7,50
verkrijgbaar bij uw dealer - importeur: n.v. negram - heemstede

BONDSBESTUUR

Voorzitter: A. van Liempd, Dr. Kuiperstr. 10, Breda, Telefoon (01600) 36137.

Secretaris: Joh. M. van Pelt, Vlaardingerdijk 331a, Schiedam, Telefoon (010) 261990.

Penningmeester: J. van Splunter, Vijverberg Zuid 44, Bergen op Zoom.

2e Voorzitter: E. Adema, Roggestraat 30, Apeldoorn, Telefoon (05760)-18631.

2e Secretaris: J. M. Hoebers, Hoofdstraat 5, Horst, Telef. (04709)-1264.

2e Penningmeester: J. J. Krol, Trompstraat 16, Meppel.

Leden: C. E. van Berkel, Vechtstraat 11, Bergen op Zoom.

W. J. Derksen, Hogelandsingel 70, Enschede, Telefoon (05420)-18137.

W. G. Oonk, Bergweg 37, Lochem, Telefoon (05730)-2107, na 18 uur.

J. C. Vos, Braillestraat 2, Grave, Telefoon (08860)-2978.

Chr. Walraven, Abt. Ludolfweg 136, De Bilt, Telefoon (030)-761208.

Juridisch adviseur: Mr. L. van Eideren.

BONDSBUREAU N.B.v.V.

Coehoornstraat 40, Bergen op Zoom.
Postbus 74, gironr. 1148324, telefoon (01640) 5007.

Geopend: 8.00-17.30 uur.
Zaterdags gesloten.

LIDMAATSCHAP

Wie als lid van de N.B.v.V. wenst toe te treden, wende zich schriftelijk tot de secretaris van een in zijn plaats van inwoning gevestigde afdeling.

Indien in de plaats van inwoning geen afdeling is gevestigd, kan men zich bij het Bonds-bureau als verspreid lid aanmelden. De contributie bedraagt in dit geval f 12,50 per jaar, bij vooruitbetaling te voldoen.

ABONNEMENTEN

Bij vooruitbetaling
Binnenland f 10,— per jaar
Buitenland f 11,— per jaar
Buitenland per luchtpost extra tarief volgens P.T.T.-kosten.

ADVERTENTIES

Voor advertenties — ook die van leden en abonnees — met een zakelijk karakter, zijn tarieven en verdere inlichtingen verkrijgbaar bij het Bonds-bureau van de N.B.v.V.

Kleine annonces, voor afdelingen — leden en abonnees op „Onze Vogels“ van zuiver particuliere aard 5 cent per letter met een minimum van f 5,— per advertentie.

Zie voor verdere voorwaarden onder „Vraag en Aanbod“.

VERANTWOORDELIJKHEID

De uitgever van dit blad, de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers, is niet verantwoordelijk voor de inhoud van hierin opgenomen advertenties en erkent geen enkele verplichting tot opnemen van aangeboden advertenties.

De auteurs blijven verantwoordelijk voor de inhoud van hun artikelen. Door publikatie neemt de uitgever geen enkele verantwoordelijkheid op zich.

Het zonder schriftelijke toestemming overnemen van artikelen of gedeelten daarvan is verboden.

ONZE VOGELS

Maandblad van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers

31e jaargang, no. 1, januari 1970
oplage 45.000 ex.

Redactie:

C. E. van Berkel, Vechtstraat 11, Bergen op Zoom, tel.: (01640) - 6314

P. Rijnders, Kometenlaan 81, Bilthoven, tel.: (030) - 782761

Chr. Walraven, Abt Ludolfweg 136, De Bilt, tel.: (030) - 761208

Opgave abonnement bij het Bonds-bureau, Bergen op Zoom.

Het volgende nummer wordt ter post bezorgd op 26 januari 1970

INHOUDSOPGAVE

pag.

Blauwgrijze Tangara's	5
Een Kerstgedachte	7
De groenling	8
Extoparasieten	10
Boekennieuws	12
Kippen drinken wijn	13
Stamkweek van zangkanaries	14
De Roodborstlegende	16
De Nanday-parkiet	17
De Bosgeest van de Veluwe	18
Dodelijke vergiftigingen bij volie'revogels door oververhitting van „Teflon“pannen	19
Nu het „DOOD TIJ“ gaat worden in de Biesbosch	20
Nuttige wenken bij de kanariekweek (5)	23
De Ala Blancaduif	24
Grasparkieten	25
De Klarinetvogel	27
Ervaringen met de purper-glansspreeuw	28
Onkruidzaden	29
Weér een slecht kweekseizoen	30
Glosterkanaries	32
Zijn alle te sterk op één factor (kleur) gerichte paringen funest?	33
Reissel's paradijsvogel	35
De Wiener's astrilde	37

Voorpagina: Roodborstje
zie artikel op pagina 16. Foto: H. Lacey

Ontwerp en druk: Steens NV, boekdruk/offset, postbus 59 — Schiedam — Tel. (010) 260640*.

Robin L. Restall

Blauwgrijze Tangara's

Liefhebbers van exoten noemen blauwgrijze tangara's vaak blauw of zilverblauw. De soort die zij bedoelen is meestal de *Thraupis virens* in een van zijn vele verschijnningen. Het ene ras van het andere te onderscheiden is haast een onmogelijke opgave, omdat er alleen heel kleine verschillen onderling bestaan. Ik heb in feite zeer veel soorten tangara's bestudeerd in het Britse Museum en daardoor ben ik meer in de war geraakt dan ooit tevoren, omdat er ongelofelijk veel variaties zijn tussen leden van hetzelfde ras.

Ik ontdekte dit pas, toen ik een paar maanden geleden een blauwgrijze tangara kocht. Ik kon niet ontdekken welke soort het was, ondanks mijn naslagwerken en mijn bezoek aan het Britse Museum. Ik ben nog steeds niet zeker van de soort die ik heb, maar ik geloof dat het de *Thraupis virens cana* is.

Het genoemde ras *Thraupis virens virens* stond

vroeger bekend als *Thraupis episcopus* of *Thraupis virens episcopus*. *Episcopus* wordt nu gezien als siononiem voor *virens*. Dit ras wordt gewoonlijk blauwe tangara genoemd om van de andere blauwgrijze variëteiten te onderscheiden, alhoewel de kleur in feite ongeveer hetzelfde is. Oorspronkelijk zijn alle *Thraupis* soorten helemaal mat-blauw, met helderzwarte ogen en een zo goed als zwarte snavel. De dekveren en vleugels zijn metaalkleurig en een helder kleurige vlek op zijn schouder.

De vleugels van de blauwe tangara zijn veel helderder blauw dan van welk ander ras in deze soort en de vlek op zijn schouder, die echt wit is, heeft een heldere lila-violette schijn. De pop is een wat doffere uitgave van de man, maar een volwassen pop ziet er heel wat mannelijker uit dan een jonge man in zijn net verworven volwassen bevedering.

Het belangrijkste kenteken van dit ras is de zuiver blauwe kleuren van zijn vleugels gecombineerd met zijn lila schouderplek.

Dan volgt de *Thraupis virens cana*, het meest geïmporteerde ras, volgens sommige slecht geïnformeerde artikelen die ik heb gelezen. Deze vogel kan herkend worden aan zijn heldere turquoise vleugels, terwijl de bovenste staartveren schitterend turquoise zijn. De schouderplek is scherp ultramarijn. De pop is veel doffer, maar heeft toch de ultramarijne vlek.

De *Thraupis virens diacrinus* is bijna gelijk aan de *Thraupis virens cana*, maar kan hiervan onderscheiden worden door zijn praktisch witte kop. Er bestaat zeker een opvallend contrast tussen de bleke kleur van de nek en de grijs-groene kleur van de dekveren. De pop heeft een veel kleineren ultramarijne schouderplek.

De *Thraupis virens nesophiles* kan duidelijk herkend worden aan de duidelijk violette schouderplek.

Er bestaan verscheidene Oosterse rassen die volgens mij door de moderne systematische mens als siononiem beschouwd zullen worden. Dit zijn de *coelestis*, *major*, *caerulea* en *circumbambae*, die allemaal opvallend blauw zijn en een witte streep (uiteenlopend in intensiteit) op de dekveren hebben. Het zijn erg aantrekkelijke vogels.

De *Thraupis virens quaesita* lijkt op de *virens* maar als men ze naast elkaar ziet, dan ziet men dat de eerste veel minder turquoise is en zelfs meer mat-grijs van kleur.

De *Thraupis virens eucoptera* heeft een grote witte schouderplek. Het kan uit de wit-geschouderde vogels herkend worden door het ontbreken van een witte vleugelstreep.

Een verwante soort is de *Thraupis sayaca*, die er erg veel op lijkt, maar een wittere keel heeft en een groene gloed over de vleugels, met name over de ondervleugels. Hij is grijsachtig van kleur. Bij de *sayaca*, en alle tien of meer rassen van de *virens*, is de pop bijna identiek aan de man. Toch kan men bij twee vogels van dezelfde leeftijd en van dezelfde streek zien dat de pop een weinig doffer is, en minder kleur op haar schouder heeft.

Naar mijn ervaring zijn blauwgrijze tangara's vreedzame vogels, die van tijd tot tijd tsjilpen en klikken en geen moeilijkheden veroorzaken. Mijn exemplaar bleef een tijdje geleden 's nachts eens buiten geslapen net in een tijd dat ik last had van de kat van mijn bureu. De volgende morgen vond ik hem gewond, terwijl zijn rechter poot langs zijn lijfje hing. Ik ving de vogel uit en onderzocht hem voorzichtig waarbij ik tot de conclusie kwam, dat ik weinig voor hem kon doen. Toch genas de poot langzamerhand zonder verzorging en binnen een week kon hij zich weer naar zijn zitplaats slepen. Drie weken later was de poot weer beter en, ofschoon nog een beetje stijf, weer zo goed als genezen.

Gedurende deze „ziekte“-periode kon ik eens zorgvuldig bestuderen wat de tangara precies eet. Uit de literatuur wist ik dat hun dieet meelwormen, oorwormen, spinnen, peer, zachte appel, druiven, kersen en banaan omvat. Hij at ook harde appel en gekookte erwten, wortels, maden en kleine bieten, hoewel hij het niet lekker vond. Wat mij werkelijk interesseerde was het feit dat de vogel in het geheel niet in zaden geïnteresseerd was, te meer waar veel grote tangara's juist heel veel zaad eten.

Gedurende deze periode voegde ik nectar toe aan het drinkwater in een grotere concentratie dan gewoonlijk, ongeveer twee theelepels per kopje water. Al mijn tangara's houden van nectar in hun water en het emmertje waar het in zit, moet elke dag opnieuw gevuld worden. Overigens bevindt zich een klein regenwaterreservoir in de vlucht, die ik indien nodig met leidingwater bijvul, waarin de vogels baden, zodat ze dit nooit in het nectorwater behoeven te doen.

Alhoewel er nogal uiteenlopende meningen bestaan over het dieet van tangara's is bij mij vast komen te staan dat ze alleen fruit en meelwormen eten, terwijl ik ze nooit rijpe gele bananen voer. Ik geef ze liever volledig bruine bananen, die helemaal zacht en echt rijp zijn. Uiteraard moeten ze daarnaast een goed universeelvoer hebben.

De blauwgrijze tangara heet de broedvogel in gevangenschap bij uitstek te zijn onder de 222 soorten. Dit feit, naast zijn ongetwijfelde schoonheid maakt hem aantrekkelijk voor veel liefhebbers. Hij bouwt een klein kopvormig nest in een dichte beschutting, waarvoor gras, twijgen en mos wordt gebruikt. In een volière kan een paartje zijn eigen nest helemaal alleen bouwen, maar vindt het ook prettig om dit in een nestkastje voor kanaries te doen.

Het is nogal riskant om een blauwgrijze tangara te kopen, omdat men de risico loopt in plaats van een man een pop te krijgen of omgekeerd. Baltzen is een zekere manier om de man er uit te pikken, maar vogels gedragen zich in een volière niet altijd natuurlijk en men kan dus ook in dit geval niet altijd zeker zijn.

Ik was nogal teleurgesteld toen ik las dat de vogels niet of nauwelijks zingen, te meer omdat ik ze bij mij nog helemaal niet had horen zingen. Later echter hoorde ik in de tuin zingen. Het klonk te dichtbij om uit de volière te kunnen komen, maar ik kon het gezang niet thuisbrengen als dat van een gewone vogel. Tot mijn vreugde ontdekte ik dat het de blauwgrijze tangara was. Het is moeilijk om het zingen te omschrijven maar het doet denken aan dat van een zanglijster.

Tangara's zijn winterhard en hebben vaak in de buitenvolières zonder verwarming overwinterd.

Een Kerstgedachte

December is een fijne maand. Ongetwijfeld is dit te danken aan de huiselijke gezelligheid, die in de viering van twee topfamiliefeesten haar hoogtepunten vindt.

Bovendien stimuleert het weer tot een grotere huiselijkheid dan de maanden ervoor. Het sinterklaasfeest is dan nu weer voorbij voor dit jaar. Weken van tevoren hebben we allerlei inkopen gedaan en zijn we bezig geweest met het bedenken van surprises en het uitwerken ervan. De winkels worden leeggekocht. Sint Nicolazen worden officieel verwelkomd en als dan de zo lang verwachte dag daar is, worden de geschenken uitgedeeld en voelt iedereen zich zo blij om hetgeen gegeven en ontvangen werd.

Sint Nicolaas is voorbij...

En dan plotseling zien we in alle etalages een grote ommekeer: het middenstandsoog richt zich reeds op de kerstdagen. In de straatverlichtingen worden misschien wat kleine veranderingen aangebracht. En weer worden wij er met onze neus bovenop gedrukt. Het gaat weer Kerstmis worden, dagen van bijzonder grote gezelligheid, waarin we allicht wat meer voor elkaar doen en over hebben dan normaal. We leven weer naar elkaar toe en hoewel dit in ons land nog niet tot een traditie is uitgegroeid, zoals bijvoorbeeld in Engeland, begint toch ook de Nederlander aarzelend tot het geven van, zij het nog kleine, geschenken over te gaan. De belangstellenden zullen echter ook van dit feest wel een geschenkenuitwisseling trachten te maken, waartegen geen bezwaren gemaakt behoeven te worden, daar op een gegeven ogenblik toch rekening moet worden gehouden met de inhoud van de beurs. Hoe deze zaak zich in de toekomst zal ontwikkelen, het kerstfeest is en blijft toch op de eerste plaats een intiem huiselijk feest. Kerststalletjes en kerstbomen blijven, kerstsamenzangen, kerstavonden en andere kerstorganisaties blijven...

Hoe komt het nu, dat iedereen wel op een of andere manier het kerstfeest meeviert?

Ik geloof, dat iedereen, onbewust misschien, toch ergens wel die enorme warmtebron aanvoelt, die door de geboorte van Christus op de wereld werd geplaatst. Als we ons, wanneer het buiten koud is, rond de haard scharen, doen we dat om door die haard verwarmd te worden. Op een gegeven ogenblik voelen we die warmtebron door ons hele lichaam werken; we worden zelf ook warm. Zo zouden we ook het gebeuren van het kerstfeest kunnen zien. Door God wordt een warmtebron op de wereld geplaatst en wel

zo, dat iedereen er zich aan kan warmen. Voor iedereen is er een plaatsje rond die haard. Door ons zelf aan die haard te verwarmen, worden we als het ware een deel van die warmtebron. En dan is het onze taak die warmte weer aan anderen over te dragen. Kijk, zo zou ik het kerstfeest willen zien, en daarmee het hele leven.

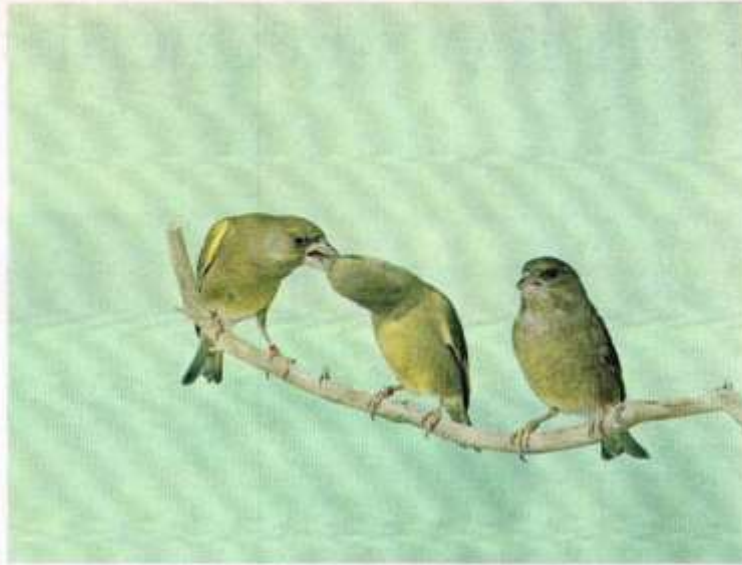
Het bieden van warmte aan elkaar door doodeenvoudig goed te zijn voor iedereen. Rekening te houden met de ander en jezelf aan te passen aan de ander. Mijns inziens is dit stellig geen kwestie van het al of niet belijden van een bepaald geloof, maar het gewoonweg aankweken van een bepaalde levenshouding. Ik schreef hierboven „dodeenvoudig.“ Ach, papier is zo geduldig...

De praktijk leert evenwel anders: Amerika, Afrika, Biafra, Vietnam, ja, welk land eigenlijk niet? Een ideale wereld met ideale verhoudingen tussen naties en mensen onderling lijkt zo irreëel. Maar we zouden het natuurlijk eens kunnen proberen... gewoon vriendelijk zijn tegen elkaar... waarom niet?

En met deze gedachte, wenst de redactie u allen een ZALIG en GELUKKIG KERSTFEEST; met daarna alle goeds voor 1970.

Ussel

De

Onze wildzangvogels DE GROENLING

Over de zang van vriend groenling, die ook heel vaak met groenvink wordt betiteld, lopen de meningen nogal uiteen en ik bedoel hier de voordracht van zo'n diertje in de vrije natuur. Het is verdraaid moeilijk vogelgeluiden op papier te zetten, maar laat ik hier eens een schuchtere poging wagen de zang van de 'groening' tot uitdrukking te brengen: „tsjuu-ééé - tsjuu-ééé - tsjuu-ééé - tsjuu-ééé - gierrr - gierrr - gierrr - kling-kling-kling”. Het allerlaatste gedeelte vertoont veel overeenkomst met het klingelen van een fietsbel. Er is echter nog een geluid dat de groenling veelvuldig laat horen en dat honend wel eens 'geblèr' wordt genoemd. Maar zoals dat zo dikwijls het geval is, lopen ook hier de meningen sterk uiteen. Zo schrijft Jan P. Strijbos in zijn boekje 'De vogels rondom ons huis': „Het meest horen we een lang, hees nasaal klinkend geblèr; vooral op drukkend warme zomerdagen kan hij dreinerig zitten blerren en zó aanhoudend, dat je je afvraagt: „goele genade, wat mankeert dat beest vandaag toch”.

Maar een wel heel ander geluid laat wijlen dr. Jac. P. Thijsse horen in zijn befaamde boek 'Het Vogeljaar' (van vader op zoon begeerd!): „Hij zit wel graag in de toppen van de bomen en laat dan een zonderling geluid horen, een langgerekte roep wel twee seconden van duur, in het geheel niet klinkend of welluidend, maar toch te zacht om hem

snerpend te noemen. Het is een mooiweer- en tevredenheidsgeluid en als een stuk of zes groenlingen tegelijk zo aan de gang zijn, dan begin je dat vanzelf prettig te vinden.” Zo ziet u maar weer: over smaak valt niet te twisten en zoveel hoofden, zoveel zinnen. Nu is het wel zo, dat sommige geluiden, als ze uitentreuren worden herhaald, op den duur erg vervelend kunnen worden. Denkt u maar eens aan het almaar herhaalde 'sie-sie-sie-sie-sie-téééééé' van de geelgors (die binnenkort 'aan de orde' komt) en het aanhoudende 'ntoek-ntoek-ntoek' van de baardvogels in Indonesië. Het lijkt me echter het beste dat u komend voorjaar zelf eens gaat luisteren, dan kunt u zelf uw oordeel vellen. Of heeft u er een paar in de volière?

Maar laat ik eerst de groenling, die buiten de reeds aangehaalde namen ook nog wel vlasvink, greuning, kersevink, grunsel en kornuut wordt genoemd, even bij u introduceren. Ik zal dit summier doen, want de meeste 'vogelaars' zullen deze ietwat plumpe vogel stellig kennen. Het kostuum is grotendeels groenig, waar trouwens de officiële wetenschappelijke naam reeds op duidt, namelijk **Chloris chloris** (van cloros). Van boven is hij wat donkerder dan van onderen. Erg opvallend zijn de fraaie gele vlekken op de gevorkte staart, de stuit en de vleugels. De kegelsnavel is erg dik en licht vleeskleurig getint.

Het vrouwtje draagt een pakje dat vrijwel identiek is aan dat van haar eega, alleen doet het een pietsie doffer aan.

Nu ik het over 'doffer' heb (maar in een geheel andere betekenis): reeds vroeg in het voorjaar houden de mannetjes hun karakteristieke baltsvluchten. Onder voortdurend gezang vliegen ze rond, onophoudelijk pronkend voor hun uitverkorenen. Dan ineens heffen zij de vleugeltjes steil omhoog en spreiden de staart zo breed mogelijk, waaiervormig uit, zodat ze inderdaad wel iets weg hebben van miniatuurdoffers! Zo iets moet uiteraard wel indruk maken op de dametjes en het duurt dan doorgaans ook niet lang of het huwelijk wordt gesloten. Groenlingen nestelen bij voorkeur in altijd groene struiken, maar ook wel in heggen en zelfs — zij het veel minder vaak — tussen klimopranken en in loofbomen. Soms vindt men een aantal nesten vrij dicht bij elkaar en zou men kunnen spreken van kolonievorming; dit is echter bij lange na niet altijd het geval. De bouwstoffen voor de toekomstige kinderkamer bestaan uit zeer dunne twijgjes, halmen, plantestengeltjes, mos en dergelijke, terwijl de binnenkant wordt gevoerd met fijne worteldraadjes, haren en af en toe vrij veel veertjes. (Dit materiaal is vrij gemakkelijk te bekomen en men doet er goed aan vrij veel er van te verstrekken in een volière.)

De vier tot zes eitjes — soms één meer of minder, sporadisch acht — variëren van vuilwit tot licht groenig blauw en zijn vrij spaarzaam voorzien van bleek violette ondervlekjes met daarover roestbruine spatjes, die het dichtst bij elkaar staan aan het

Wildling

dikke eind en daar soms een soort kranse vormen. Ook komen zowel zwaar als vrijwel geheel ongekleurde exemplaren voor, terwijl de vorm van de eitjes, evenals de grootte, aanzienlijk kan verschillen. Het broeden geschiedt door het vrouwtje; zij begint hier meestal pas mee als het legsel voltallig is. Haar echtgenoot is zo vriendelijk haar geregeld lekkere hapjes te brengen. Na ongeveer twee weken worden de jongen geboren, die het nest verlaten als ze omstreeks vijftien dagen oud zijn. Daarna begint ma groenling aan de produktie van een tweede legsel, niet zelden gevolgd door een derde! (Over vruchtbaar gesproken!)

U kent natuurlijk allen de vink en de kneu en ongetwijfeld heeft u ze wel eens over uw hoofd door de lucht zien deinen. Ook groenlingen hebben een enigszins goolvende vlucht en tijdens het overvliegen laten ze vaak een kort 'tsjup - tšjup - tšjup' horen.

Het voedsel is voornamelijk plantaardig; wat graag doen zij zich uitgebreid te goed aan beukenootjes, oranje- of roze-gekleurde duindoornbessen, jonge knoppen en dergelijke. Ook zijn ze verzot op zonnebloempitten en mocht u in het bezit zijn van een voedertafel in de tuin en u strooit daar deze pitten op, dan is

de kans zeer groot dat vriend groenvink bij u stamgast wordt. In de wintermaanden kan men ze ook vaak zien tussen de oevervegetatie, waar ze allerlei zaadjes — onder meer die van zeebiezen (Jsselmeer) — weten te bemachtigen.

In gevangenschap

Groenlingen zijn als volièrevogels uitstekend geschikt en zelfs aan te raden voor de beginnende 'vogelaars'. Het zijn prima broedvogels, die vaak zelf hun nestje bouwen in een struik, maar ook wel genoegen nemen met een open broedkastje. Kunt u een oud merelnest bemachtigen en dat ergens op een beschut plekje aanbrenge: reken maar dat de 'greuningers' er gebruik van maken!

De jongen worden gevoed uit de krop met 'voorgeeweekte' eterij. Hoewel in het begin allerlei insectjes worden gesnapt en ingeslikt door de oude vogels, is het gebruik van deze dierlijke eterij niet strikt noodzakelijk, althans het is van betrekkelijk weinig belang. Al heel gauw beginnen ze met onrijpe en gekiemde zaden, opfokvoer voor kanaries, in melk geweekt brood en droge zaden; ook hier worden weer de zonnepitten zeer gewaardeerd. (Denkt u er wel aan met het verstrekken van voedsel, dat de jonge 'vlasvinken' echte hongerijsdertjes zijn, die heel wat aan kunnen!)

Als voedsel voor volwassen groenlingen wordt aanbevolen: zonnebloempitten, mais, tarwe, gerst, haver, hennep, diverse onkruidzaden, alsmede groenvoer (als spinazie, witlof enz.), bessen van cotoneaster, meidoorn, lijsterbes en dergelijke. Hoe gevarieerder het menu, hoe beter.

Kleurmutaties

Als men zelf de kweek van wildzangvogels ter hand neemt, kunnen kleurmutaties optreden. Vooral bij de kweek van de groenvink kunnen bijzonder interessante kleurvariëteiten ontstaan. Wist u dat men tegenwoordig reeds lutino-, grijs-, isabel-, crème-, zilver- en blauwe kleurafwijkingen kent? De eerstgenoemde, de lutino dus, is hoogstwaarschijnlijk het talrijkst. Deze heeft het zwarte pigment verloren; het dons onder de dekveren is licht beige de snavel en de poten zijn roze en de ogen zijn rood. Zo'n lutino, vooral het mannetje, is een lust voor het oog! Vanaf zijn derde jaar wordt het heertje almaar intensiever geel, terwijl madame reeds op haar tweede jaar begint te verwelken, althans wat de kleur betreft. Het wit wordt namelijk meer ivoor, maar de gele veerpartijen behouden wel hun kleur.

In Engeland wordt al jaren met deze variëteiten gekweekt; in Frankrijk en in Groot-Brittannië zelfs abrikooskleurige afwijkingen.

Wellicht zijn er onder de lezers van 'Onze Vogels', die meer willen weten van de variëteitenkweek. Men willen we gaarne verwijzen naar het blad van onze Belgische sportvrienden 'De Vogelwereld' en wel het nummer van augustus 1969. (Adres: Aartse-laarstraat 262, Hoboken.) Een uittreksel van genoemd artikel treft u aan in 'De gekleurde edelzanger', het maandblad van de afdeling Bergen op Zoom (Hoogstraat 23, Bergen op Zoom).

EKTOPARASIETEN en hun bestrijding in de volière

Door H. Th. J. Rosendal

In onze volière kunnen we verschillende parasieten tegenkomen. Parasieten waar we nogal vaak mee geconfronteerd worden zijn de ektoparasieten. Ektoparasieten zijn uitwendige parasieten. Zij kiezen hun domicilie op de buitenzijde van de vogels, in of op de huid of in de veren. De meeste ektoparasieten leven van bloed of weefselvocht (lymfe), wat zij bij de vogels afzuigen. Zij zijn voor onze vogels het lastigst. Minder lastig, maar toch niet geheel zonder gevaar, zijn de ektoparasieten die leven van huidafval en dergelijke. De volière en de volièrevogels kunnen een uitgebreide groep van deze bloedzuigende en niet bloedzuigende ektoparasieten herbergen. Het zijn allemaal geleedpotigen. Twee klassen van de geleedpotigen zijn voor ons belangrijk: De klasse der spinachtigen en de klasse der insecten. Tot de klasse van de spinachtigen behoren de mijten en de teken. De volgende mijtensoorten kunnen we tegenkomen: De rode vogelmijt (ten onrechte bloedluis genoemd), de noordelijke of bruine vogelmijt, de vedermijt, schachtmijt en de schurftmijt. Van de teken kennen we maar één soort bij onze vogels: De vogelteek.

insekten

Talrijke soorten van de klasse der insecten belagen onze vogels: De vlieg, de mug, vlo, wandluis, vederluis en de luisvlieg. Van dit indrukwekkend aantal ektoparasieten zijn ongetwijfeld de rode vogelmijt en de mug de grootste lastposten. De andere mijten en insecten zijn van ondergeschikt belang. Ik moet hierbij voor de (steek-)vlieg wel een uitzondering maken. Daar kan het in de volière soms zwart van zien en de vlieg kan evenals de mug fungeren als overbrenger van besmettelijke ziekten, ziekten als pokkendifterie (hapziekte) en salmonellose (paratyfus). Vogels die last hebben van ektoparasieten zijn veelal onrustig tengevolge van jeuk en irritatie. De jeuk die bloedzuigende ektoparasieten veroorzaken is vaak een kwestie van overgevoe-

ligheid. Zo kan het vóórkomen dat er maar één vogelmijt op de vogel zit terwijl de vogel zich geen raad weet van de jeuk en zich een ongeluk zit te krabben. Daartegenover zijn van de niet bloedzuigende ektoparasieten, bv. de vedermijt, grote aantallen nodig om een jeukprikkel op te wekken. Behalve de jeuk kan de vogel ook andere nadelige gevolgen van ektoparasieten ondervinden, zoals bloedarmoede, veeruitval (kale plekken) en dikke poten. De vogels kunnen uit conditie raken en er zelfs het loodje bij leggen. Tijdens de broedtijd kunnen jonge vogels, die nog in het nest liggen, volledig leeggezogen worden door de vogelmijt of de vogelteek. Naast directe sterfte door de ektoparasiet zelf veroorzaakt, kennen we ook nog de indirecte sterfte. Hierbij wordt de dood veroorzaakt door het infectieuze agens dat de ektoparasiet op de vogels heeft overgebracht. Het hapziektevirus is hiervan een bekend, beter nog berucht voorbeeld. U voelt wel dat het allemaal niet prettig is wat ektoparasieten onze vogels aandoen. Daarom is een krachtige aanpak op zijn plaats wil men zijn vogels in goede conditie houden en goede kweekuitkomsten verkrijgen. Men zal dus ektoparasieten moeten bestrijden. Over die be-

bestrijding

strijding van ektoparasieten bestaan bij nog veel vogelliefhebbers onjuiste gedachten in die zin dat men „bestrijden” nog teveel ziet als „gebruik van insecticiden”. De bestrijding moet eerder van preventieve aard zijn. Het zwaartepunt van de gehele bestrijding moet rusten op het voorkómen van ektoparasieten. Pas als alles gedaan is wat onder gegeven omstandigheden mogelijk was om ongedierte te voorkómen, dan pas en niet eerder grijpen we naar de insecticiden als dat dan nog noodzakelijk mocht zijn. Vooral dat voorkómen wil er bij menige vogelliefhebber maar moeilijk in. Waarschijnlijk is het niet direct zichtbaar worden van effect geen stimulans iets

WSSel

De /

aan de preventie te doen. En toch zijn preventie en hygienische maatregelen verre te verkiezen boven het gebruik van insecticiden. En waarom dan?

Wel, daar zal ik u een aantal redenen voor opsommen:

- 1 Als men insecticiden spuit, spuit men vergif. Vergif voor ektoparasieten, maar ook voor uw vogels en dat is een kwalijke zaak. Vergiftigingen en sterfte bij vogels, door insecticiden veroorzaakt, zijn ook dit jaar niet uitgebleven.
- 2 Men schept door het spuiten van insecticiden een atmosfeer die nadelig is voor de gezondheid van uw vogels. De vatbaarheid voor ziekten neemt toe door een vermindering van de weerstand. Men haalt er dus, geheel onnodig, een extra ziektefactor bij.
- 3 Zolang het volière-milieu voor de ektoparasieten gunstig blijft, zal iedere behandeling met insecticiden slechts tijdelijk resultaat opleveren. Het spuiten zal vroeg of laat herhaald moeten worden met alle daaraan verbonden kosten en risico's van vergiftiging. Alleen voorzorgsmaatregelen geven een blijvend resultaat.
- 4 Van heel veel ektoparasieten zijn, behalve het volwassen stadium, ook enkele, soms alle voorstadia belangrijk. Zo zijn bij de vliegen de larven (maden) ook zeer gevaarlijk. Bij de vogelmijt zuigen de twee nymphestadia, de zgn. proto- en deutonymphen, ook al bloed. Bij de vogelteek zuigen zowel larve, nympe als volwassen teek bloed. Met insecticiden die alleen op volwassen stadia aangrijpen (enkele uitgezonderd), neemt men dus maar halve maatregelen. Larve en nympe, die ook gevaarlijk kunnen zijn, blijven buiten schot.
- 5 Vaak is er al een massale aanwezigheid van een bepaalde insecten -of mijtensort, voordat de vogelliefhebber iets bemerkt. Dat kan in het geval van de mug of de rode vogelmijt al funest zijn. Er kunnen dan al dode jongen te betreuren zijn door de vogelmijt. De mug kan het hapziektevirus al onder uw vogels verspreid hebben. Door alsnog insecticiden te verspuiten kan de schade beperkt blijven, maar door preventie had schade kunnen worden voorkomen.

Behalve het ene uiterste dat men pas aan bestrijding gaat denken als er al massa's ektoparasieten zijn, is er ook een ander uiterste, namelijk dat men volop insectendodend middel gaat verspuiten of verstuiven, terwijl er nog geen ektoparasiet te bekennen is. Dit is natuurlijk ook een vorm van preventie, maar een heel slechte en gevaarlijke. Nee, we moeten op een andere wijze het milieu voor die mijten, teken en insecten ongunstig maken. Daarmee kan men al beginnen bij de bouw van de volière. Zorg voor een vaste (beton-)vloer, die naadloos aan de wanden aansluit. De wanden en ook de daken moeten glad of glad afgewerkt zijn. Eventuele naden en kieren

goed afdichten met stopverf, anders maken insecten daar gebruik van om zich voor de verpopping in te verschuilen.

Bovendien zijn dit de plaatsen waar de rode vogelmijt, vogelteek en wandluis zich overdag schuil houden en van waaruit zij 's nachts hun vernielend werk beginnen. Ook gaat er tussen deze naden en kieren veel onbereikbaar vuil zitten en dan worden het ideale broedplaatsen voor die ektoparasieten. Men kan vervolgens de gehele volière gaan behandelen met carbolineum en witkalk of met neoflexverf. Zitstokken, broedkooien en verdere inventaris van de volière moeten niet vergeten worden. Nestpotten liever niet met carbolineum behandelen. Deze kan men beter een tijdje in de petroleum zetten en als ze opgedroogd zijn in de volière plaatsen. Heeft men de volière gecarbolineerd dan mag men de vogels er pas weer inbrengen als alles opgedroogd is en de carbolineumlucht eruit getrokken is. De anthraceenolie bevattende carbolineum is namelijk niet geheel ongevaarlijk voor onze vogels.

De behandeling van de volière etc. met genoemde middelen dient men jaarlijks te herhalen, liefst

preventie

in het voorjaar voordat de kweek begint. Preventief is het gebruik van witkalk en carbolineum of neoflexverf voldoende om de vogelmijten onder de duim te houden. Wil men het zekere voor het onzekere hebben, dan kan men zitstokken, nestkastjes, nestpotten en dergelijke zo aanbrengen dat ze geen contact met de wanden hebben. Men kan ze daartoe met ijzerdraad of iets dergelijks aan dak of plafond laten hangen. Aldus snijdt men de weg van de niet vliegende ektoparasieten naar de vogels af. Om voorts te voorkomen dat de volière een broedplaats wordt voor ongedierte dient men stipte hygiëne te betrachten.

De volière moet minstens een maal per week schoongemaakt en ontsmet worden. Dit voorkomt accumulatie van insecten en mijten, doordat de generatieopvolging van het ongedierte, evenals die van bacteriën, coccidiën en andere ziekteverwekkers wordt verbroken. Als men de volière gereinigd heeft, dan goed naspoelen met water en vervolgens een ontsmettingsmiddel opbrengen. Halamid voldoet het beste. Het doodt behalve bacteriën ook de grotere virussen, waaronder pokkendifterievirus. Verder heeft Halamid als gunstige bijwerking, dat het een „repellent” is, een middel dat insecten verjaagt. Ik maak nog veel te vaak mee dat men het schoonmaken te slap doet en teveel steunt op een ontsmettings- of insectendodend middel. Als men vuil op wanden of vloer laat zitten en dat gebeurt al als er veel kieren en spleten zijn, dan moet men niet

veel van zulke middelen verwachten. Men bereikt niet alle parasieten en de overgeblevenen kunnen spoedig weer een plaag vormen. Behalve de volière kan ook haar omgeving een paradijs voor vogelmijten, vogelteken, maar ook voor

muggen

schimmels, zeker als het riet vochtig wordt. Vijvers in de buurt van de binnen- of buitenvolière houden ook gevaren in. Muggen geven namelijk voorkeur aan vijvers. Ze leggen hun eieren op vijverwater en de larve en pop leven in dit water. Wil men een muggenplaag vermijden, dan kan men de vijvers dempen. Men kan ook volstaan met te zorgen dat er in de muggentijd steeds een beetje olie op het vijverwater drijft. Deze olie dient ervoor om de aan het wateroppervlak ademende larven de das om te doen. Als men het goed gedaan heeft ziet men de schokkend door de water bewegende muggelarven niet meer. Men bestrijdt hierdoor de muggen in hun eerste ontwikkelingsstadium. Zorg verder dat er in de muggentijd 's avonds en 's nachts geen licht in of bij de volière brandt. Licht trekt muggen aan. Gebruik verder in uw volière nooit te dunne zitstokken. Dan worden niet alleen de nagels van uw vogels te lang, maar ook de mug wordt meer kans gegeven om toe te slaan. Als namelijk een volièrevogel met zijn tenen een zitstok omvat, dan wijken op de plaats van de gewrichten de bedekkende hoornige schubben iets uiteen en kan de mug tussen deze schubben in de huid steken. Er ontstaat een dikke poot en wat erger is vaak een pok. Bij een dunne zitstok nu, wijken de schubben verder uiteen dan bij een dikke zitstok. Bij een dikke zitstok -ook weer niet te dik- krijgt de mug dus minder kans om te steken. Als men ondanks al deze voorzorgen nog bevreesd is voor muggen en dat kan ik me best voorstellen, dan kan men van tijd tot tijd een repellent in de volière gaan verspuiten. Zeer goed leent zich daartoe een mengsel van terpentijn, Amerikaanse terpentijn en citronelolie („muggenolie“). Er zijn ook preparaten met citronelolie in de handel verkrijgbaar. Tot slot wil ik er nog op wijzen dat mest e.d. niet in de buurt van de volière moet worden opgeslagen. Hierin komen allerlei ektoparasieten tot ontwikkeling, die de volière kunnen besmetten. Door het treffen van afdoende weringsmaatregelen tegen ektoparasieten mogen we verwachten, dat we onze vogels een leefruimte kunnen bieden waarin alle narigheid, veroorzaakt door die ektoparasieten - en insecticiden- tot een minimum beperkt kan blijven.

In een volgend artikel zal ik u wat nader inlichten over insecticiden en hun nadelige gevolgen voor onze volièrevogels.

BOEKENNIEUWS

artis dieren-encyclopedie

Reeds eerder vroegen wij aandacht voor de **ARTIS DIEREN-ENCYCLOPEDIA** door **H. v. d. Werken**, welke wordt uitgegeven door **Uitgeverij Ploegsma** in Amsterdam. Dit was naar aanleiding van de verschijning van het eerste deel.

Nu het tweede deel verschenen is, willen wij nogmaals de aandacht vestigen op deze interessante encyclopedie, waarin de vogels zeer ruim vertegenwoordigd zijn. Belangrijk is dat zelfs de minder bekende vogelsoorten ook aan bod komen.

Zo troffen wij in deel twee een aantal interessante gegevens over de oropendola's of hangnestvogels, compleet met foto en kaart met verspreidingsgebied.

De auteur, die als hoofdredacteur van het tijdschrift „*Artis*” bekendheid geniet weet in een betrekkelijk klein bestek veel wetenswaardigs over de dieren te vertellen. Een groot aantal uitstekende foto's, waaronder enige in kleur (o.a. fraaie kleurenfoto's van een mandarijneend en van een koningsgier) verlevendigen het geheel.

De prijs per deel bedraagt f 15,90.

Van **Negram-Delta** te Heemstede ontvingen wij een gramfoonplaat „**Bird Sounds in Close-up**”.

Op deze plaat is de zang van een groot aantal Europese vogels opgenomen. Van niet minder dan 40 vogelsoorten kunt u de zang beluisteren en uiteraard is het niet doenlijk om alle soorten op te sommen, wel zal het duidelijk zijn dat vele bekende vogels „aan het woord komen”.

De opnamen van **Victor C. Lewis** zijn over het algemeen erg goed.

De prijs bedraagt slechts f 7,50 en dit zal wellicht velen er toe brengen de plaat aan te schaffen en zich te verdiepen in de zang van onze vogels, zodat zij straks in de vrije natuur in staat zijn een vogel te herkennen aan zijn zang.

Wessel

De

KIPPEN DRINKEN WIJN

om mensenlevens te redden...

Tekst: Frank Worth
Foto's: Claus Schwenke

Grote aantallen kippen, die door het wijnonderzoek instituut in de nabijheid van Würzburg in West Duitsland worden gehouden, drinken zich dood. Dagelijks drinken ze 180 cc wijn, dat gelijk staat met 5 of 6 liter per dag voor een mens.

Hun kortstondige levens staan in dienst van de wetenschap, want ontdekt is dat de lever van een kip op vrijwel dezelfde wijze op alcohol reageert als die van de mens.

Daar het wijninstituut een onderzoek instelt naar de relatie tussen veel alcohol drinken en leverkwalen, werden de kippen bij dit onderzoek ingeschakeld.

1. „Borreluurtje” voor de kippen in het wijninstituut. Iedere kip krijgt het equivalent van wat voor een mens 5 of 6 liter wijn zouden zijn.

2. Na korte tijd zijn de kippen al dol op wijn, zoals de kip op deze foto laat zien.

STAMKWEEK VAN ZANGKANARIES

door M. van Woezik

Elk ander systeem van lijnenteelt als het hieronder gegeven, kan goed zijn, als het voldoet aan de voorwaarde, dat wij in onze administratie kunnen zien in hoeverre een vogel verwant is aan de vogel met wie wij hem paren.

Indien wij dat niet kunnen zien, zal elke opzet om een homogene stam te telen mislukken en zullen wij steeds genoodzaakt zijn om vreemd bloed in te voeren teneinde schadelijke inteelt te vermijden.

Het inbrengen van vreemde zang kan alleen door de beste deskundigen ongestraft worden bedreven. In de meeste gevallen leidt het tot het verstoren van de zangeenheid en daarmee tot degeneratie van het lied.

In „Onze Vogels“ No. 10 van oktober 1969 staat onder het hoofd „Het kweken van Harzer zangkanaries“ een artikel van mijn hand over het vormen van een stam.

Om een of andere reden is, buiten mijn toedoen, iets uit dit artikel weggelaten, wat voor mij het essentiële was van de opzet, n.l. om de gewone man, die niet puzzelt op formules, een eenvoudig middel te verschaffen, om daarmee direct te kunnen zien, welke vogel hij bij de vorming en de voortzetting van de stamteelt, al dan niet kan paren met een andere vogel uit zijn stam, zonder schadelijke inteelt te bedrijven. Ik heb bedoeld artikel gedeeltelijk herschreven, maar nu met de tekeningen, die voor bedoeld artikel waren gemaakt.

Wij beginnen dan met 1 man en 2 poppen, die wij van een stamkweker hebben aangeschaft. Hij moet ons aantonen dat de gekochte vogels aan elkaar kunnen worden gepaard, zonder schadelijke gevolgen van inteelt.

Ik beschrijf nu slechts 3 jongen van hetzelfde kweekpaar. Als er meer jongen uit eenzelfde paar komen, hebben deze allen dezelfde formule van de erfelijke eigenschappen.

Alle mannen in het schema zijn gemerkt met +. De poppen zijn niet van dit teken voorzien. De man waarmee wij beginnen geven de letter A: 1 en dit teken +A1. De poppen geven we de denkbeeldige ringnummers en letters B2 en C3 met deze tekens B2 en C3.

1e jaar 1969.

Paring 1 man 1968 +A1 × pop 1968 B2.

Jongen 1969 A¹, B², A², B¹, A³, B³ = $\frac{1}{2}$ A en $\frac{1}{2}$ B.

Paring 2 man 1968 +A1 × pop 1968 C3.

Jongen 1969 A¹C, A²C, +A³C = $\frac{1}{2}$ A en $\frac{1}{2}$ C.

De cijfers bij de jongen zijn bedoeld als ringnummers. De jongen uit paring 1 zijn broer en zus. De jongen uit paring 2 zijn eveneens broer en zus. Onderling van beide paringen zijn zij halfbroer en halfzus. Zij hebben allen een gelijk deel van de eigenschappen van vader en moeder en derhalve een evengroot deel van de streep-tekening.

Om de eigenschappen een andere vorm te geven paren we nu vader op dochter en moeder op zoon. Van deze paring (voor een keer toegepast) heb ik nooit nadelige gevolgen van inteelt ondervonden.

2e jaar 1970.

Paring 1 man 1968 +A¹ × pop 1969 A²B.

Jongen 1970 +A¹B, A²B, A³B = $\frac{3}{4}$ A en $\frac{1}{4}$ B.

Paring 2 man 1968 +A¹ × pop '69 A²C.

Jongen 1970 +A¹C, A²C, A³C = $\frac{3}{4}$ A en $\frac{1}{4}$ C.

Paring 3 man 1969 +A²B × pop 1968 B².

Jongen 1970 +B²A, B³A, B⁴A = $\frac{3}{4}$ B en $\frac{1}{4}$ A.

Paring 4 man 1969 A²C × pop 1968 C².

Jongen 1970 +C²A, C³A, C⁴A = $\frac{3}{4}$ C en $\frac{1}{4}$ A.

Uit deze paringen hebben we vier lijnen gevormd, die we onderling kunnen paren, met dien verstande, dat we nooit twee vogels mogen paren, die in het grote vak op de lijn ($\frac{3}{4}$) dezelfde letter hebben. Uit deze paring zal ook blijken, welke van de ouders de beste zangeigenschappen hebben geërfd en daar houden wij later rekening mee.

De jongen uit de paring 1 en 2 hebben overwegend de eigenschappen van de stamvader A¹ en krijgen derhalve $\frac{3}{4}$ van de lijn voor A. De jongen uit paring 3 en 4 hebben overwegend de eigenschappen van de moeders B² en C³ en krijgen ook $\frac{3}{4}$ van de lijn voor B en C.

3e jaar 1971

Paring 1 man 1970 $\overset{+}{A} \overset{1}{B} \times$ pop 1970 $\overset{B}$

$\overset{8}{A}$
Jongen 1971 $\overset{A}{1} \overset{B}{2} \overset{A}{3} \overset{B}{4} \overset{A}{5} \overset{B}{6}$

Paring 2 man 1970 $\overset{+}{A} \overset{5}{C} \times$ pop 1970 $\overset{C}$

$\overset{12}{A}$
Jongen 1971 $\overset{+}{A} \overset{4}{C} \overset{A}{7} \overset{C}{8} \overset{A}{9} \overset{C}{10}$

Paring 3 man 1970 $\overset{B}{7} \overset{A}{8} \times$ pop 1970 $\overset{A}$

$\overset{6}{C}$
Jongen 1971 $\overset{+}{A} \overset{7}{B} \overset{A}{8} \overset{B}{9} \overset{A}{10} \overset{B}{11}$

Paring 4 man 1970 $\overset{C}{11} \overset{A}{12} \times$ pop 1969 $\overset{A}$

$\overset{A}{1} \overset{C}{2}$
Jongen 1971 $\overset{+}{C} \overset{10}{A} \overset{C}{11} \overset{A}{12} \overset{C}{13}$

$\overset{12}{A}$

$\overset{12}{A}$

$\overset{12}{A}$

4e jaar 1972

Paring 1 man 1970 $\overset{+}{C} \overset{11}{A} \times$ pop 1970 $\overset{A}$

$\overset{6}{C}$
Jongen 1972 $\overset{A}{1} \overset{C}{2} \overset{+}{A} \overset{3}{C} \overset{+}{A} \overset{4}{C}$

Paring 2 man 1970 $\overset{+}{A} \overset{5}{C} \times$ pop 1971 $\overset{A}$

$\overset{9}{C}$

$\overset{9}{C}$

Jongen 1972 $\overset{A}{4} \overset{C}{5} \overset{+}{A} \overset{6}{C} \overset{A}{7} \overset{C}{8}$

Paring 3 man 1970 $\overset{B}{7} \overset{A}{8} \times$ pop 1971 $\overset{A}$

$\overset{9}{B}$

Jongen 1972 $\overset{B}{7} \overset{A}{8} \overset{+}{B} \overset{9}{A} \overset{B}{10}$

Jongen 1972 $\overset{B}{7} \overset{A}{8} \overset{+}{B} \overset{9}{A} \overset{B}{10} \overset{A}{11}$

Paring 4 man 1971 $\overset{+}{A} \overset{1}{C} \times$ pop 1971 $\overset{C}$

$\overset{11}{A}$

Jongen 1972 $\overset{C}{10} \overset{A}{11} \overset{C}{12} \overset{A}{13} \overset{C}{14}$

$\overset{12}{A}$

$\overset{12}{A}$

Zo kunnen wij doorgaan tot in lengte van dagen. Wij behoeven slechts een jong uit elke paring een lijnteken te geven, omdat ieder jong uit dezelfde paring een gelijk teken heeft.

Het is natuurlijk niet zo, dat de eigenschappen van de ouders precies om de helft over de jongen worden verdeeld, zodat er genetisch op dit schema wel een en ander zou kunnen worden aangemerkt, maar door jarenlange ervaring is mij gebleken, dat bovenstaand systeem goed werkt en door zijn eenvoud voor iedereen hanteerbaar is.

Nogmaals wil ik er op wijzen, dat kennis van de zang onontbeerlijk is om goed te kunnen selecteren. Ik heb de zangtheorie vroeger in ons blad uitvoerig behandeld en het verheugt mij, dat de heer Latten dit werk thans voortzet.

Lees daarom goed zijn artikelen, dan kunt u gewaard met zangkennis en met toepassing van een eenvoudige kweekmethode een stam opbouwen. Ook voor de liefhebbers van waterslagers is dezelfde methode bruikbaar.

Stamkweek is tenslotte de enige manier om permanent met goede vogels op de wedstrijd te komen. Degenen, die het willen proberen met een man en twee poppen die uit verschillende zangrichtingen komen, kunnen eveneens bovenstaand systeem toepassen. Zij moeten het eerste jaar uitproberen welke paring het best aanslaat en daarna, aan de hand van de lijnen, trachten weer eenheid in de nateelt te verkrijgen.

Dit is echter veel moeilijker dan de manier die wij hierboven hebben weergegeven.

De Roodborstlegende

Wellicht herinnert u zich het artikelje over de Roodborst in ons lijfblad van augustus 1969. Daarin maakte ik terloops melding van de „Roodborstlegende” van de schrijfster Selma Lagerlöf uit haar boek „Christuslegenden”. De redactie heeft me verzocht dit verhaal te vertellen in „Onze Vogels” en uiteraard voldoe ik gaarne aan dat verzoek. Wel ben ik zo vrij het te doen in mijn eigen woorden.

Het was in de tijd dat de wereld werd gescheppen. De Schepper maakte niet alleen de hemel en de aarde, maar ook alle dieren en gewassen en gaf ze tegelijkertijd een naam. Op een gegeven moment werd een klein grauw vogeltje in het leven geroepen en de Schepper sprak: „Onthoud goed dat je naam Roodborst is!” Hij zette het vogeltje op Zijn open hand en liet het vliegen. Het diertje vloog geruime tijd rond en bekeek de mooie aarde. Maar hij wilde ook wel eens zien hoe hij er zelf uit zag. Hij vloog naar een vijver en bekeek zich in het weerspiegelende water. Hé, hij zag geen enkel rood veertje aan zijn borst en toch heette hij Roodborst? Zo snel hij kon vloog hij terug naar zijn Maker en zei: „Waarom heet ik eigenlijk Roodborst. Ik kan aan mijn hele lichaam niet één enkele veer ontdekken.” Hij dacht dat de Schepper zou zeggen: „Ach vriendje, ik zie dat ik vergeten heb je borstveertjes rood te kleuren; wacht maar even, dat is in een wip gebeurd.” Maar niets van dat

M. de Jong

alles; de Schepper lachte alleen maar stilletjes en zei: „Ik heb je Roodborst genoemd en zo zul je blijven heten. Je moet maar zien hoe je de rode borstveren verdient.”

Vele duizenden jaren later . . .

Buiten de muren van Jeruzalem bevond zich het nestje van een roodborst met vier jongen er in. Pa roodborst zat in de buurt te zingen en ma vertelde intussen haar kleintjes van de wonderbare schepping. „Zoveel jaren zijn al voorbij gegaan”, sprak zij treurig, „en kijk eens: we hebben nog steeds geen rode borstveertjes. We hebben alles gedaan wat we konden, maar helaas, alles is mislukt.”

Plotseling zweeg de vogel. Uit een van de poorten van de stad kwam een menigte mensen stromen; de hele schare kwam de heuvel af waar de vogel zijn nest had. Deze was doodsbenauwd

dat haar kroost vernietigd zou worden onder de paardehoeven of de laarzen van de krijgslieden, beulen enz. „Wees voorzichtig kinderen! Kruipt bij elkaar en wees doodstil!” Ze wilde nog meer zeggen, maar plotseling zweeg ze en sprong op het nest en spreidde de vleugeltjes uit over haar kroost. „Nee, dat is te vreselijk: ik wil niet dat jullie dat zien. Drie misdadigers moeten gekruisigd worden.”

„Wat zijn de mensen toch wreed”, zei de vogel na een poos, „het is hen niet genoeg de arme schepsels aan het kruis te nagelen, maar ze hebben op het hoofd van de ene nog een kroon van doornen gezet! Wat heeft die man een zachte ogen”, ging de vogel verder, „iedereen moet hem wel liefhebben. Het is of ik een pijl in mijn hart heb nu ik hem zo zie lijden.”

De vogel kreeg hoe langer hoe meer medelijden en tenslotte kon hij niet meer op het nest blijven zitten. Hij zweefde verscheidene malen om de gekruisigde heen, want hij was immers een schuwe vogel, die het nooit had gewaagd een mens te naderen. Langzamerhand vatte hij moed, vloog naar de gekruisigde toe en trok met zijn snaveltje een doorn uit het voorhoofd. Maar terwijl hij dit deed, viel een druppel bloed op de borst van het diertje, waardoor alle borstveertjes rood werden gekleurd. De gekruisigde opende de lippen en sprak: „Terwille van uw barmhartigheid hebt ge nu gewonnen, waar uw geslacht naar heeft gestreefd sinds de schepping.”

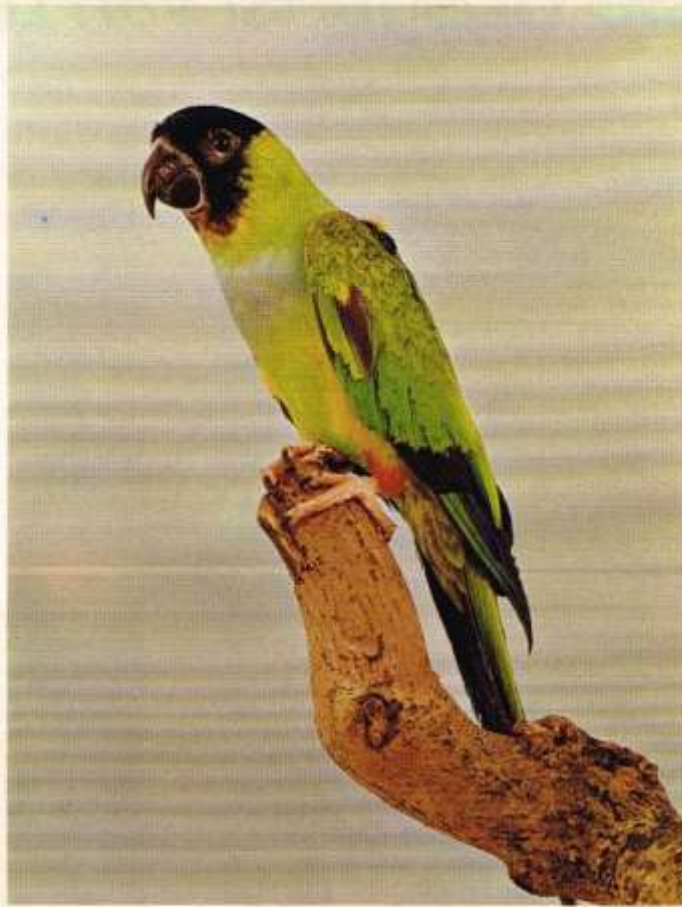
Hierop vloog het roodborstje weg om zich te wassen. Maar hoe het ook waste en baadde, de rode kleur week niet en zo zien we het tegenwoordig bij alle roodborstjes.

Kruisbek

Ook over de kruisbek bestaat een legende, die iets te maken heeft met de kruisiging van Christus: twee nog jonge groene kruisbekken streken neer op het kruishout en probeerden met de snavels de nagels uit de handen van de gekruisigde te wrikken. Door hun overmatige maar toch vergeefse inspanning werden hun snebben krom gebogen, terwijl hun verenpakje zich rood kleurde met het bloed van Christus.

DE NANDAY- PARKIET

door W. J. H. Verstraeten.

De redactie van dit blad heeft mij verzocht deze keer eens een artikeltje te schrijven over de Nanday-parkiet, aan welk verzoek ik graag wil voldoen.

Deze parkiet komt uit Zuid Amerika, om precies te zijn uit Paraguay en is dus geen australiër. Zo op het eerste gezicht is het een aardige vogel. De aan deze vogel verwante Jendaya-parkiet, is echter veel mooier van kleur. Zijn vleugels en staart zijn groen, maar kop, borst en onderlichaam zijn prachtig goudgeel en oranje-rood. Op de kleurplaat, die ik overigens niet zo geslaagd vind, kunt u zien hoe de nanday er ongeveer uit ziet. In werkelijkheid is hij meer groen, terwijl de kop prachtig zwart is.

In een nederlands vogelboek lees ik dat het gezellige vogels zijn die paarsgewijs bij elkaar blijven en niet te luidruchtig zijn. Vooral dat laatste wil er bij mij niet in en ik neem dan ook aan dat de schrijver van bedoeld boek nooit nanday of jendaya parkieten heeft gehad. Deze vogels zijn dermate lelijke schreeuwers dat ik u dat, voor u ze aanschaf, toch wel in overweging wil geven.

Wanneer u een heel grote tuin heeft of persé ruzie met de buren wilt hebben, is er natuurlijk geen probleem. Bij het minste of geringste beginnen ze te schreeuwen en weten bijna van geen ophouden.

De volière, wanneer deze van hout is, moet het ook wel eens weten. Zij knagen behoorlijk en binnen korte tijd kan een houten volière zijn gesloopt. Een vereiste is dus wel hen vaak verse dikke takken te geven waarop ze hun vernielzucht kunnen botvieren.

In gevangenschap zijn meerdere kweekresultaten behaald. Als voedsel verstekken we hen een goed parkietenzaad en zonnepitten. Ook fruit, vooral appels, wordt met graagte genomen. Neen, mijn vogels zijn het niet, maar smaken verschillen. Ik vind overigens wel dat wanneer men grote en goedkope parkieten wilt hebben, men beter is met bijvoorbeeld de halsband of pruimkop-parkiet. Dit zijn alleraardigste vogels die bovendien ook tot broeden overgaan. Het groot brengen van de jongen kan niettemin wel problemen hebben.

De Bosgeest van de Veluwe

Enkele jaren geleden brachten we een gedeelte van onze vakantie op de Veluwe door. We wisten een rustig plekje en vulden onze tijd met heerlijk luieren in een gemakkelijke stoel. Zo af en toe maakten we een nachtwandeling want ook dat heeft zijn bekoring.

Nu hoorden we een paar leuke verhalen over een bosgeest die nog steeds 's nachts de omgeving onveilig maakt! De mensen horen vreselijke kreten en zien 's avonds schimmen tussen de bomen! We waren erg nieuwsgierig geworden en gingen dan ook zo spoedig mogelijk op onderzoek uit.

Het was op een mooie avond dat we de bossen in-trokken. Na een uurtje te hebben gewandeld zagen we plotseling een donkere schim een open gedeelte in het bos oversteken. Het ging te vlug om vast te stellen wat het was, wat zich daar zo geruisloos verplaatste. We hielden ons doodstil en wachtten af of het zich zou herhalen.

Een knager kwam te voorschijn en ritselde wat met de bladeren. Hier en daar bewoog een grasstengel.

We tuurden naar omhoog, een gedeelte van de sterrenhemel was zichtbaar. Het werd omlijnd door de donkere kruinen van zware bomen met op de voorgrond grote knoestige takken.

We zogen de frisse lucht in onze longen. Na verloop van tijd begon het daar in het donkere bos koud te worden, overigens het was prachtig mooi weer. Er was slechts hier en daar een wolkje aan de lucht.

De muizen waren ook een verdieping lager gegaan en het was doodstil.

Na een half uur was er nog niets te beleven, dat we spraken af een volgende keer op dezelfde plaats terug te komen.

Drie dagen later zaten we op dezelfde plek. Het was niet koud, het waaide echter behoorlijk.

Het bos was gehuld in een waas van geheimzinnigheid. Om ons heen knapten takken, rechts van ons hing een omgewaaide den tegen een grotere en steviger broer. Kreunend schuurden ze bij elkaar langs. De kruinen bogen diep voor de heerser der duisternis, de bosgeest van de Veluwe!

Bijna alle dieren hielden zich angstig stil, alleen zij die bevriend zijn met de geesten durfden te voorschijn te komen. Zij, die in alles gericht zijn op een rovende, jagende levenswijze en met hun scherp gehoor de voor hen belangrijke stemmen van de bij weer en wind horende geluiden kunnen onderscheiden.

Na een paar uur ging de wind liggen. We kwamen

onder de indruk van het geheimzinnig blijvende bos. Gebogen takken probeerden weer in hun oude stand terug te komen, wat gepaard ging met af en toe een steunend geluid.

De holbewoners lieten nu ook niet lang meer op zich wachten. Overal begon het te bewegen. De ijverige spitneusjes waren echter bij het geringste geluid weer verdwenen.

Geruisloos kwam de geheimzinnige figuur nu te voorschijn. Hij kwam recht op ons af maar zwenkte op het laatste moment nog net voor ons langs en verdween tussen de dikke stammen van de heel oude woudreuzen.

Korte tijd later was hij er weer. Hij kwam nu schuin

Vier bosuilen die heerlijk zitten te sluimeren.

van achteren, onwillekeurig doken we iets naar voren. Blijkbaar was hij tevreden met ons gebaar want hij verdween even onhoorbaar als hij was gekomen.

Heel voorzichtig zochten we met onze nachtkijkers de omgeving af. We durfden geen geluid te maken, bang dat we waren dat we hem zouden vertoornen! Kronkelige takken leken dierlijke monsters die doodstil naar ons stonden te staren. Dan plotseling was hij er weer. Als een dwalende ziel gleed hij tussen de bomen door. Hij kwam steeds dichterbij en we konden zijn grote ogen onderscheiden. Tussen de ogen een scherpe haakvormige bek. De vreemde kop deed angstwekkend aan. Hij speurde de omgeving af, de kop draaide met iedere beweging mee.

We stonden even bijna oog in oog met de heerser der duisternis. Dit was de beruchte bosgeest die zich op alle levende wezens, die het waagden om openlijk zijn gebied te betreden, wilde wreken en dodelijk verwonden.

Allies wat in zijn scherpe klauwen kwam zou worden gewurgd of zou met de scherpe haakvormige bek de genade slag krijgen.

Geruisloos verplaatste de schim zich, geen enkel geluid hinderde hem om de plaats te bepalen waar zijn slachtoffer zich bevond. De ten dode opgeschrevene werd door geen enkel geluid gewaar-schuwd voor het dreigende gevaar.

Met de kijker zagen we een grote ronde kop, kleine veertjes, uitstralend vanaf de ogen, wat ons aan een vreemd masker deed denken.

Plotsefing stortte hij zich op een knager die zich wat al te stoutmoedig en te ver van zijn onderaard-se gangen had gewaagd. Het slachtoffer ontsnapte bijna maar werd rennend ingehaald en kreeg de genadeslag.

Eerst werden enkele pennen die iets onhoog stonden recht geschoven. Toen werd het knaagdier op-gepakt en dank zij de enigszins rafelige randen van de slagpennen verdween de geheimzinnige bos-bewoner met zijn prooi volkomen geruisloos in de duisternis!

Dodelijke vergiftingen bij volièrevogels door overhitting van „Teflon” pannen

In een Zwitsers tijdschrift voor diergeneeskunde werden twee gevallen beschreven van dodelijk verlopende vergiftingen na het per ongeluk oververhitten van „Teflon” pannen.

In januari 1968 had een Zwitserse vogelliefhebber, die in een aantal kamervolières een groot aantal tropische vogels hield, een met thee gevulde „Teflon” pan op het vuur staan en verge-ten. Na enige tijd was de pan drooggekookt en ontstond er een sterke rookontwikkeling.

Ondanks het feit dat men direct alle ramen en deuren openzette, stierven in de volgende uren talrijke vogels onder verschijnselen van adem-nood. Bij sectie werden longafwijkingen gevonden en hersenbloedingen. Het bacteriologisch onderzoek was negatief.

Enige tijd later stierven in een grote kamervolière van een andere liefhebber van de 64 aanwezige vogels er 45 stuks (amadines, parkieten en vinkachtigen) als gevolg van de rookontwikkeling die ontstond nadat een „Teflon” pan was droog-gekookt. Deze dieren vertoonden eveneens ver-stikkingsverschijnselen.

Naar aanleiding van deze gevallen deed men in Zürich enige proeven om een nader inzicht te krijgen in deze vergiftingen. De onderzoekers brachten volièrevogels, marmotten, muizen en jonge hanen in een vrij grote ruimte waar een „Teflon” pan tot $\pm 550^{\circ}\text{C}$ werd verhit.

Uit deze proeven bleek dat:

1e.

het niet moeilijk is op een normale gaspits of een elektrische kookplaat een „Teflon” pan tot meer

dan 500°C te verhitten.

2e.

bij verhitting van met „Teflon” behandelde pan-nen tot meer dan 500°C gasvormige afvalpro-ducten vrijkomen.

3e.

de vrijgekomen gassen zeer giftig zijn voor vo-gels, waarbij kleinere vogels zeer snel en grote-re betrekkelijk langzaam worden aangetast.

4e.

kleinere zoogdieren zoals muizen etc. gezond bleven, ook wanneer bij kleinere duidelijke ver-giftingen optreden.

Dit laatste verschil is waarschijnlijk het gevolg van het feit dat vogels door hun luchtzakken in het lichaam een veel groter opname-oppervlak hebben.

Als de pannen tot normale temperaturen worden verhit treden geen vergiftingen op.

Bij sectie werden naast vochtophoping in de longen, afwijkingen aan het hart en haardvormi-ge veranderingen in de lever gevonden.

Bij het toenemend gebruik van de „Teflon” pan is, gezien het bovenstaande, een waarschuwing aan het adres van alle vogelliefhebbers m.i. niet overbodig.

Litt.:

Ehram: Todlich verlaufende Intoxicationen bei kleine Ziervogeln, nach akzidentellen Uberhit-zung von Pfannen mit Polytetrafluoräthylen be-schichtung.

(Schweizer Arch. für Tierheilk. 111, 181 (1969)).

Nu het „DOOD TIJ” gaat worden in

„Gade wir veugelkes kijke, men'heer?” Piet, de helper bij de roeibotenverhuur heeft zo zijn eigen ideeën over het volkje, dat met verrekijkers gewapend en in schrikbarende rafels en schutkleuren gekleed van Drimmelen uit de Biesbosch intrekt. De olijke spottichtjes in zijn ogen wijzen erop, dat hij het natuur-veldwerk niet helemaal serieus neemt. „Spreeuwen en ganzen tellen, liggend tegen een dijk, ja-ja.” Dat neemt niet weg, dat er door mensen uit de omliggende dorpen en natuurliefhebbers uit het hele land ongelofelijk

mooie uren beleefd worden in de Biesbosch. Daar is het landschap weergaloos genoeg voor. Alles leeft hier in de ban van het levende getij van eb en vloed. Deze is het gevolg van de terugslag van het water van de Amer en de Merwede tegen de muur van de zeevloed, die twee maal daags de riviermondingen wordt binnengestuwd. Het landschap lijkt dan ook voortdurend in beweging: zandplaten, obstakels voor de scheepvaart, blijken een volgend jaar „verstroemd”, hoge riet en griendbossen worden in één stormvloed weggesleurd, de polderdijken, die zich als groene ruggen door het landschap slingeren, vertonen plotseling een knik rond een diep stroomgat: de plek, waar de dijk het begaf en het water letterlijk weer „invloed” kreeg. Maar op de polders zelf lijkt die natuur, waarvoor men altijd op zijn qui-vive moest zijn, tot rust gekomen. Daar staan kapitale boerderijen, waarvan de boeren hun landbouwbedrijven à la Mansholt voeren. De strakke lijn van de goed bewerkte tarwe en bietenvelden wordt prachtig onderbroken door de terpen, midden in de polder, waar-

op de oude werkketen liggen. Dikwijls zijn die omgroeid door kastanjabomen, in het voorjaar witte bloesemkussens, 's zomers donker en mysterieus, vooral 's avonds als de ransuil daar zijn roep laat horen. De „spookkeet”, de „zwarte keet” zijn dan ook wel benamingen, die bij polders als „De Moordplaat” of „De Dood” passen. „Wanneer is die Biesbosch nu het mooist?”, vraagt men mij wel eens. Eerlijk, ik zou het niet kunnen zeggen. 's Winters is het er mooi vanwege de imponerende kudden wilde ganzen de wonderlijke kristallen van het vloedijs rond de harde rietstoppels. In het voorjaar is het de extase van de uitbundige bloei der gele dotterbloemen, die bij vloed tot aan hun halsjes in het water staan. 's Zomers zijn het de prachtig gestreepte jonge bergeendjes die vlak voor je boot onder water duiken, terwijl de bezorgde ouders in hun oranje-wit-zwart verenkleed met vleugelklap de aandacht naar zich trachten af te leiden. In de herfst zijn het de duizende ankertjes van de trekkende zwaluwen in de lucht die op een mooie dag in de Biesbosch blijven picknicken. En als men dezelfde vraag opnieuw zou stellen, zou het antwoord toch weer anders zijn.

... 's avonds als de ransuil daar zijn roep laat horen.

Ik denk, dat de eigenlijke schoonheid van dit rietland inderdaad het leven en het bewegen van het water is. Daarmee hangt alles samen: de opbouw van het land, de groei van de verschillende plantensoorten, de levensmogelijkheid voor de mensen en ook de „veugelkes”, waarover Piet zo plagerig sprak en waarover dit artikel vooral moest gaan.

Ja, ook de bewegingen van de vogels hangen immers samen met het watergetij. Want als de lucht plotseling vol is van wolken plevieren, eenden en ganzen of als de gracieuze wilde zwanen op zoevende wieken overkomen, dan weet Keesje, de jachtopziener het precies: „Kijk, het water komt op.” Duizenden vogels verplaatsen zich dan van de onderlopende slikschorren naar de hoger gelegen polders.

„Kende gij ze allemaal bij naam?”, is dan heel vaak de vraag. Nou, dat zal niet ver missen. Als ik mijn vogelboekje nakijk, waarin alle notities werden bijgehouden, dan kom ik wat de Biesbosch betreft tot 143 waargenomen vogelsoorten. En daarbij zijn voor Brabant zeer zeldzame,

de Biesbosch

J. Witlox

zoals de kwak, de purperreiger, de lepelaar, de klapekster, bos- en velduil, zeearend, boom- en slechtvalk, bruine en grauwe kiekendief en vele soorten watervogels.

Maar het gaat in de Biesbosch niet alleen om vogels. Wie ooit bij laag water over de bodem van de kreken heeft gelopen, zal ongetwijfeld de kleine ronde kuiltjes opgevallen zijn. Die zijn gevormd door de kleine hapjes modder, die de dikke brasems, voorns of karpers opnamen om er het voedsel uit te kauwen. Drie of vier eeuwen geleden, toen de stromen hier nog zo breed waren als nu het Hollands Diep en watervervuiling nog geen probleem was, werd hier ook zalm en steur gevangen. Namen als: „Zalmhoek” of het „Steurgat” herinneren nog daaraan. En de hoeveelheden waren zo groot dat volgens de kronieken van de stad Geertruidenberg „de dienstboden in de tijd plagten te bedingen dat ze maer twee maal in de week salm wilden eten,” anders kwamen zij niet in dienst. Toch is ook nu nog de Biesbosch voor de sportvisser een eldorado. Die rust bij het stekje aan de rietkraag, waar het water zilverig rond de boot kwispelt, het is een soort recreatie die in ons driftig volgroeiende landje steeds moeilijker te vinden is.

En hier raken we dan toch weer dat oeverloze onderwerp. Zeker is, dat het meest typerende van het Biesboschlandschap, namelijk de steeds op en neer gaande getijdestroom, tengevolge van de afsluiting van het Haringvliet in 1970 voorgoed zal verdwijnen. Ook vele interessante aspecten van de aan deze getijdenstroom verbonden flora en fauna zullen vanaf dan niet meer voorkomen. Toch denken de gedeputeerde staten van Brabant zoiets als een „Nationaal park de Biesbosch” in leven te kunnen houden. Misschien kan het in ons landje niet anders meer, maar wie de volzinnen van het rapport daarvan over zich heen heeft laten rollen komt tot de conclusie, dat er van dit eerst zo stoere landschap niet veel méér over blijft dan enkele snoepbrokjes „natuur” en voor de rest wat reserveringen voor het populaire watertoerisme, wat veel cafetariadrukke, friteszakjes en plastic beertjes met zich brengt. De uitdaging, die eens van dit grootse landschap uitging, zal dan verdwenen zijn. De eigenlijke Biesbosch leeft dan nog slechts in herinnering. En wat te denken van de grote drinkwaterprojecten van de havenstad Rotterdam in dit gebied? Vervelend is dat de Brabantse plannen voor recreatie en natuurreservaat een beetje als gehoorzame nagekomen satelieten daaromheen lijken te cirkelen. Er drukt

...de uitbundige bloei der gele dotterbloemen...

...de gracieuze wilde zwanen...

Het wilde vloedbos.

immers een claim op het allergrootste deel van het huidige nog beschikbare gebied; men wil er waterspaarbekkens aanleggen. Is het dan niet vreemd dat deze dynamische caesar Rotterdam zijn initiatief niet duidelijker ontplooit in de ontwikkeling van ontziltingsmethoden, waar men binnen 20 jaar toch niet meer buiten kan? Toch kunnen deze grote Rotterdamse spaarbekkens in de toekomst nog iets goeds opleveren. Een zinnetje in de Brabantse nota over dit onderwerp lijkt daarvoor van groot belang. Daarin staat immers, dat „die door Rotterdam aangekochte gronden en wateren, die uiteindelijk niet nodig zullen blijken voor de aanleg van de spaarbekkens, overgedragen zullen worden aan een andere instantie, die natuurbescherming en recreatie dient.”

Mag dit voorbehoud ook gelden, als de spaarbekkens in het geheel niet meer nodig zullen blijken te zijn?

Daarom nu maar hopen, dat die oude bodem, die zo vol oorspronkelijke vitaliteit is geweest, veel inspiratie zal bieden voor nieuwe, frisse plannen.

„Dood tij” hoeft geen „doodstrijding” te zijn.

Verenigingen die interesse hebben voor een avondvullende causerie met dia's over bovenstaand onderwerp, kunnen zich in verbinding stellen met J. Witlo, Oirschotseweg 32, Best.

Voorspoedig 1970

*Het was een mooie zomer
en 't voorjaar wel wat koud,
Doch elke goede kweker
die van zijn vogels houdt
Probeert het wel te klaren,
zijn vogels die gaan voor
En leent ook aan de praatjes
nog niet zo gauw zijn oor.*

*En is het herfst geworden
zij gaan naar de T.T.
Men ziet aan het gezicht al
die kweker is tevree
Doch 't zijn niet altijd prijzen
die men de kijkers toont
Toch worden vele kwekers
wel met een prijs beloond.*

*Wij wensen alle mensen
met vogels in ons land,
Weer veel geluk en zegen
ook in hun vogelstand.
En blijft als 't kan maar altijd,
een sportman, tot en met.
Dan wordt de sport voorzeker
in geld niet omgezet.*

A. Mourik

LEZERS SCHRIJVEN

Kruisingen

Over hetgeen de heer Pirnay in het julinumnummer van dit blad over zijn bastaardkweek schrijft, kan ik geen bewondering of waardering opbrengen. Ik meen ook dat uw kweekwijze heer Pirnay tot geen enkel resultaat kan leiden.

Onder resultaat verstaan we dat we de vogelsoort die wij houden en waarmede wij kweken, zo zuiver mogelijk houden. Raszuiver, zo fraai mogelijk gekleurd, correct getekend en zo ideaal mogelijk van postuur.

Ook een speciaalclub heeft dat doel voor ogen en ik kan mij dan ook wel enigszins de verontwaardiging van de mensen van die club indenken.

Als u nieuwe en verrassende resultaten wilt zien, dan is de kweek met grasparkieten en kleurkanaries daar veel beter voor geschikt. U krijgt dan ook niet te maken met onvruchtbare vogels.

Laten we toch echt trachten om de grote parkieten die in Nederland zijn zo raszuiver mogelijk te houden.

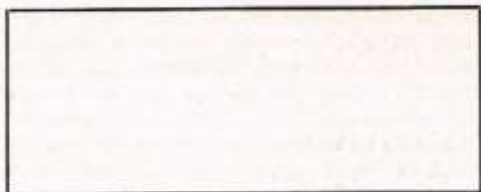
L. Bergsma
Purmerend

WERELDPOPULATIE VAN BEDREIGDE REUZENFUUT MET 60% TOEGENOMEN

Een onlangs gehouden telling heeft uitgewezen, dat de wereldpopulatie van de reuzenfuut, één van de meest bedreigde vogelsoorten, dankzij ingrijpen van diverse natuurbeschermers op het ogenblik weer honderddertig bedraagt.

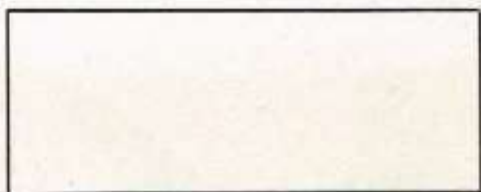
Dit betekent, dat het bestand van deze vogel, die alleen op het Atitlanmeer in Guatemala voorkomt, in de laatste vier jaar met zestig procent is gestegen.

In 1965 leefden zelfs in het laatste toevluchtsoord van de reuzenfuut tengevolge van de toenemende vernieling van het riet aan de oevers van het meer en door de jacht nog maar 80 à 85 exemplaren. Op initiatief van de Amerikaanse zoöloge Anne Labastille Bowes van de Cornell Universiteit werd in 1966 een actie ter bescherming van de reuzenfuut gelanceerd, die drie jaar lang door het Wereld Natuur Fonds is gefinancierd. Deze actie, die blijkens de recente telling, dus reeds met succes is bekroond, wordt thans voortgezet door de regering van Guatemala.

Nuttige wenken bij de kanariekweek 5

Door Th. Bruijnaers

Zodra de popjes nestmateriaal hebben kunt u na drie dagen zien welke voortplantingsneigingen, broedrijp zijn. Als u bloempotjes als broedbakjes gebruikt, is het aan te bevelen het onderste gedeelte met nestmateriaal op te vullen, daar de popjes wel eens de neiging hebben dit nest diep in de bloempot te bouwen. Dit opvullen kunt u doen met fijne houtwol of duingras, welke u dan uitdiept met een bal of gloeilamp. Die popjes welke broedrijp zijn zullen dit nest verder afwerken en bekleden. Er zijn popjes bij welke mooie afgewerkte nesten maken, maar er zijn ook echte sloddervossen bij, welke daar niets of weining aan doen. Aan deze laatsten is toch ook wel te zien wanneer zij broedrijp zijn; zij zijn dan erg rusteloos en zitten met een schommelende beweging op de stok waarbij zij klagende kreetjes uitstoten. Zodra het nestje binnenin is afgewerkt moet u de bestemde man bij het popje plaatsen. Dit kunt u het beste tegen de avond doen wanneer het begint te schemeren. Wordt de man door het popje aanvaardt dan zullen zij zich vreedzaam en bedrijvig gedragen. Ontstaan er echter hevige vechtpartijen dan kunt u het beste de man weer afzonderen en na enkele dagen dit experiment herhalen. Zijn dan de gevechten maar oppervlakkig meer, dant kunt u dit paartje rustig bij

elkaar laten zitten. De rest lost zich vanzelf wel op. Wil het popje na herhaalde pogingen de bestemde man niet aannemen dan doet u er verstandig aan een reserveman in schakelen, waarmede dikwijls de moeilijkheden zijn opgelost. Blijft het popje echter ook tegen deze „nieuwe” man agressief, dan kan het liggen aan het feit dat popje reeds eerder gekoppeld is geweest aan een andere man en dan dient u uit te vissen welke man dat is geweest. Gelukt u dat en is het mogelijk bedoelde man haar wederom te geven, dan zult u beslist zonder verdere moeilijkheden kunnen kweken.

Voorheen werd reeds vermeld dat u koppelsgevijs kunt kweken. Dit houdt in dat de man dan bij het popje blijft en ook meehelpt de jongen groot te brengen, wat uiteraard een goede eigenschap is. De meesten kweken met een man tegen drie popjes. Hierbij moet u dagelijks de man verplaatsen van bijvoorbeeld kooi 1 naar kooi 2. Dit noemt men dan wisselbroed. Dit moet u blijven herhalen tot de popjes het tweede eitje hebben gelegd. De rest van het gehele proces komt daarna voor rekening van het popje alleen. Met de man blijft u wisselen tot al de bestemde popjes zitten te broeden. Een bevlaging van de man tien dagen voor het eerste eitje wordt gelegd, kan een geheel bevrucht legsel opleveren. Voor alle zekerheid kunt u het doen zoals hiervoor omschreven.

Bij wisselbroed blijft de man bij het laatste popje zitten tot hij weer ingezet wordt. Wel moet u er bij deze mannen op letten dat zij zich tijdens het broeden en daarna bij het grootbrengen van de jongen, goed gedragen. Valt hij het broedende popje lastig of wordt hij echt agressief ten opzichte van de jongen, wat een enkele maal voorkomt, dan moet u deze man afzonderen. Dit laatste geldt uiteraard ook bij koppelkweek. Heeft u vogels welke erg agressief zijn, maar wilt u deze toch samen laten paren, dan kunt u deze het beste in een verwarmde grotere vliegruimte plaatsen.

Als zij een week bij elkaar hebben gezeten, kunt u ze weer terug plaatsen in de kweekkooien. Meestal zijn ze dan wel verzoend met elkaar.

Aan het slot van dit artikel wil ik nog even het goed bijhouden van een kweekregister onder uw aandacht brengen. Het is van groot belang dat u alles aantekent. U begint natuurlijk de koppels te vermelden. Vervolgens: datum eerste ei tot laatste ei per legsel, het totaal, gaan broeden, hoeveel bevrucht, datum uitkomst, kleur, ringnummers enz. De goede en slechte eigenschappen, broed goed, voert slecht en plukt veren om zo maar enkele feiten te noemen. Alles, alles moet u daarin aantekenen en u zult zien hoe belangrijk dergelijke gegevens zijn.

De Ala Blancaduif

P. de Ruiter

De Ala Blanca of Witvleugelduif lijkt op een afstand veel op de Europese houtduif. Het is een ongeveer 34 cm grote duif grijsblauw van kleur met een opvallend witte vlek op de vleugels. Rondom het kleine oranjebruine oog is een kring van bruingele dicht op elkaar staande pupillen met daar omheen een grote kale blauwkleurige ooghuid.

De *Columba corensis*, zoals zijn latijnse benaming luidt, komt o.a. voor op Aruba, Curaçao en Bonaire. Zij leven in groepjes en zijn vaak op zoek naar vruchtendragende bomen. Zij leven van sappige vruchten, maar ook van de peulen van acacias, dividivi en tamarinde.

Daar zij schadelijk zijn voor de landbouw, derhalve niet zijn beschermd en bovendien nog lekker schijnen te smaken, is er op hen nogal jacht gehouden. Op Aruba komen zij al haast niet meer voor, terwijl ook elders het aantal gering is. Hieruit kunt u al concluderen dat zij tot de meer zeldzame soorten gaan behoren. Ook in de literatuur is er weinig over te vinden en dat noopte mij, toen ik een koppel aanschafte en maar vaag wist wat voor duiven het waren, tot een intensieve speurtocht. Diergaarde Wassenaar, Animalia en de redactie van dit fijne blad verstrekten mij de nodige gegevens waaruit dit artikel, aangevuld met de ervaringen die ik inmiddels met de duiven heb opgedaan, ontstond.

Kort na aankomst in mijn volière werd al, in een speciaal voor hen hoog daarin aangebracht kistje, het eerste ei gelegd dat overigens onbe-

vrucht bleek te zijn. In de vrije natuur is hun nest een doorzichtig platje van schuin over elkaar gelegde takjes, waardoor men vaak het ei van onder door het nest heen ziet liggen.

Enige weken nadien kwam er weer een ei. Na enige tijd zag ik dat dit ei bevrucht was. Daar de duiven echter niet vast zate te broeden, besloot ik het ei weg te nemen en het onder een stel lachduiven te deponeren. Na ongeveer 18 dagen keken ook zij er niet meer naar om. Ik vermoedde dat het jong daarin afgestorven zou zijn. Ik maakte het open en zag een nog niet geheel ontwikkeld jong. Het werd mij toen duidelijk dat de broedduur langer moest zijn. Het derde ei dat werd gelegd bleek ook weer onbevrucht doch het vierde ei kwam na ongeveer 24 dagen uit. Inmiddels was ik weer wat wijzer geworden en het zal ook de aandachtige lezer zijn opgevallen dat deze soort slechts één ei per legsel legt. Dit komt bij meerdere soorten duiven, o.a. de Kroonduif, voor.

Beide ouders voerden het jong uitstekend en na reeds 14 dagen vloog het uit. Na wederom veertien dagen was het jong bijna net zo groot als de ouders; zelden heb ik zo'n snelle groei gezien.

Als voedsel verstrekte ik hen gemengd kippengraan, terwijl zij ook, zij het in geringe mate, zonnepitten en parkietenzaad opnemen. Van appel en peer nemen zij ook graag de nodige hoeveelheden.

Al met al een plezierige vogel die mij veel voldoening schenkt. Wanneer er meerdere liefhebbers zijn die deze soort duif in hun collectie hebben, dan zou ik dat graag via onze redactie vernemen.

Grasparkieten

door Cyril H. Rogers

Foto: Horst Müller

Bij besprekingen over de erfelijkheid van verschillend gekleurde variëteiten van grasparkieten komt het mij het beste voor om met de meest ongecompliceerde soorten te beginnen en een en ander niet ingewikkelder te maken door er samengestelde variëteiten in te betrekken. Indien de kweker de essentiële gegevens omtrent de erfelijkheid eenmaal begrijpt dan leveren die van de samengestelde soorten niet veel moeite meer op.

De eerste eenvoudige verdeling van de kleuren is de indeling in twee basiskleuren waarop alle andere kleuren gefundeerd zijn, nl. de gele grondkleur als basis voor alle groene (en gele) soorten en de witte als basis voor alle blauwe (en witte) variëteiten.

Steeds als een zuiver blauwe vogel aan een zuiver groene gepaard wordt, zullen de jongen tot de groene soort, ofwel gele basis-soort, behoren. De resultaten die uit zulke kruisingen bereikt worden zijn bekend als groene „split”blauwen en wordt geschreven als groen/blauw. De schuine streep scheidt de zichtbare kleur van de verborgen kleur of kleuren die de vogel bij zich kan dragen. Het is mogelijk dat grasparkieten meer dan een „split”factor dragen, zoals b.v. groen/

grijsvleugel blauw of blauw/fallow deens bont wit.

Hieruit zal duidelijk gebleken zijn dat het van groot belang is om de „split” aanduiding op de juiste plaats te zetten wanneer men een vogel op papier beschrijft, het onjuiste plaatsen van deze aanduiding kan een essentieel verschil uitmaken met betrekking tot de genetische samenstelling van de vogel in kwestie. Het is tevens belangrijk dat de volgorde van de kleuren van de betreffende vogel juist en opnieuw met de „split” aanduiding op de juiste plaats.

Wij hebben al gezien dat bij een eenvoudige paring van blauw aan groen alle jongen groen van kleur zijn, maar in hun genetische samenstelling van de oudervogels verschillen. Als een van deze groen/blauwen aan een andere blauwe vogel wordt gepaard dan is het resultaat 50% blauw en 50% groen/blauw. Aan de andere kant is het zo dat de paring van een groen/blauwe vogel aan een zuiver groene zal resulteren in 50% zuiver groenen en 50% groen/blauwen, waarbij geen enkel visueel verschil in de twee groene soorten is waar te nemen. Indien twee groen/blauwe vogels aan elkaar worden gepaard dan is het resultaat: 25% zuiver blauw, 50% groen/

blauw en 25% zuiver groen en opnieuw is er geen enkele visueel verschil tussen de groene soorten. Deze eenvoudige erfelijkheid gaat op voor alle verschillende blauwe en groene variëteiten, zodat de kweker, als hij deze erfelijkheid eenmaal meester is deze kan toepassen op mauve gele, kobalt lichtgroen, blauw olijfgroen enz.

De factor die van een hemelsblauwe een kobalt of mauve maakt en van de gewone groene een donkergroene of olijfgroene is intermediair en vererft volgens de hierna omschreven regels. Deze factor wordt donkerfactor genoemd en zijn aanwezigheid wordt met een hoofdletter D aangegeven, terwijl zijn afwezigheid met een kleine letter d wordt aangegeven.

1. DD x dd geeft 100% Dd (dit zijn de donkergroene en kobalt vogels).
2. DD x Dd geeft 50% DD en 50% Dd (dit zijn de mauve, kobalt, olijfgroene en donkergroene vogels).
3. Dd x Dd geeft 25% DD, 50% Dd en 25% dd (dit zijn drie blauwe en drie groene schakeringen).
4. Dd x dd geeft 50% Dd en 50% dd (dit zijn de kobalt, donkergroene, blauwe en groene vogels).
5. dd x dd geeft 100% dd (dit zijn de blauwe en groene vogels).

Deze eenvoudige regels werken volledig onafhankelijk van welke andere kleurfactor ook die bij een vogel aanwezig is en zijn aanwezigheid heeft alleen betrekking op de diepte van de schakering, in feite is het zelf geen kleur, maar slechts een factor die de diepte van de schakering van een andere kleur wijzigt. In verdere artikelen zal ik bespreken hoe het donkere binnen de andere individuele kleurmutaties functioneert.

Wij hebben nu gezien dat de tegenwoordigheid van een enkele of dubbele hoeveelheid van de donkerfactor in de samenstelling van een vogel de diepte van zijn kleur zal veranderen. Dit is duidelijk genoeg niet het einde van de genetische vererving, omdat wij nog met heel wat andere gegevens in de samenstelling van een vogel rekening moeten houden. Deze vallen in drie groepen uiteen, nl. de dominante, de recessieve en de geslachtsgebonden. Afgezien van het eenvoudig domineren van groen over blauw, dat altijd constant is, zijn er andere dominante factoren die, als een vogel ze heeft, de kleurexpressie van de vogel anders maakt, dan anders te zien zou zijn. Deze dominanten zijn de grij-

zen, violet, Australisch bont en klaarpfen, waarvan de eerste twee feitelijke veranderingen in de kleurschakeringen inhouden en de anderen veranderingen van de kleurverdeling gecombineerd met de tekening betekenen. De recessieven zijn, grijsvleugel, fallow, clearwing (geel- en witvleugel), wit, geel, Deens bont, terwijl de laatste een verandering van kleur en tekening laat zien en de anderen een verschil in de intensiteit van hun kleuren. Nu resten ons nog enige geslachtsgebonden soorten, dat zijn de opalinen, cinnamons, albinos (lutinos) en lacewings, die allemaal kleurveranderingen zijn. Sommige recessieve factoren gedragen zich als dominanten ten opzichte van andere recessieve factoren en deze soort erfelijkheid zal ik later uiteenzetten. Er zijn verschillende punten ten aanzien van deze uiteenlopende wijzen van erfelijkheid die duidelijk voor ogen gehouden moeten worden als de kweker een volledig beeld wil hebben van de manier waarop de verschillende kleuren erfelijk zijn. Een recessief factor kan met andere factoren zowel bij mannen als poppen in „split” vorm aanwezig zijn, maar is niet zichtbaar tenzij beide chromosome paren hetzelfde recessieve karakter hebben.

Het is voor geen enkele vogel mogelijk om een dominant factor in „split” vorm te dragen en dit moet men altijd goed in gedachten houden, vooral ten aanzien van de viole factor. Bij alle geslachtsgebonden factoren is het niet mogelijk voor welke pop dan ook om deze factor in een „split” vorm te bezitten, omdat bij een pop die een geslachtsgebonden factor in haar genetische samenstelling heeft, dit altijd in haar kleuren te zien zal zijn. Er bestaan in dit opzicht natuurlijk uitzonderingen indien een vogel twee of meer geslachtsgebonden factoren heeft waarvan er een albino (of lutino) is, die natuurlijk elke andere geslachtsgebonden factor markeert.

De klarinetvogel

De klarinetvogel (*Myadestes townsendi*) bewoont het westelijk deel van Noord-Amerika, van Zuid-Alaska tot in Noord-Mexico, oostwaarts tot in de Dakotastaten. De naam 'klarinetvogel' is denkkelijk een vertaling van het Duitse Klarinettenvogel; onze oosterburen noemen het dier zo vanwege zijn prachtig helder gefluit. De Amerikanen kennen hem als Townsend's solitaire, welke naam de vogel in 1834 door Audubon is toebedacht, ter ere van John Kirk Townsend, die het diertje ontdekte en verzamelde in de buurt van de Columbia-rivier. Uit deze naam 'solitaire' blijkt reeds dat het vogeltje houdt van de eenzaamheid; alleen in het broedseizoen ziet men de paartjes en later, als het kroost is uitgevlogen, tijdelijk 'en famille'.

De klarinetvogeltjes zijn in een zeer simpel pakje gestoken. Het grijs heeft verreweg de overhand; alleen de staart heeft witte zijzomen en op de vleugels komen gelig bruine vlekken voor. Opvallend is het witte ringetje rond de ogen dat wel even doet denken aan het 'gezicht' van een brilvogeltje.

Deze solitaire is nauw verwant aan de lijsters en houdt er ook wel lijstergewoonten op na, zoals het welbekende 'hollen en stilstaan', dat we vooral dikwijls zien bij onze zanglijsters. Zij racen over het gazon, stoppen dan zeer abrupt, luisteren met schuingehouden kopje en is er een worm in de buurt . . . pik, ik heb je! Toch is zijn manier van foerageren doorgaans veel meer die van een vliegenvanger. Het vogeltje zit op een uitstekende tak rustig rond te kijken, maar zodra het een of andere insect passeert, schiet de klarinetvogel als een raket de hoogte in, waarbij vooral de witte zijkanten van de lange staart en de lichte vleugelpartijen duidelijk opvallen, grijpt de prooi, zodat de snavelhelften soms hoorbaar op elkaar klappen en strijkt vervolgens weer neer.

Zoals reeds gezegd is de zang voortreffelijk; helder, luid en lieflijk. Volgens Rutgers lenen deze diertjes zich uitstekend voor een ruime kool, hoewel ze denkkelijk beter in een ruime volière gehouden kunnen worden. Zij zijn namelijk in het geheel niet agressief, zijn gauw te vet als ze niet genoeg beweging krijgen en waarschijnlijk is de zang als kamer-kooivogel wel wat aan de te luide kant.

De spreekwrote vogels komt men in Noord-Amerika tegen op hoogten tot 3500 m. waar zij in de open bossen op berghellingen en in bergengten hun nest bouwen op of vlak boven de grond. Het wordt vervaardigd van fijne takjes en naalden en als het eenmaal gereed is, komen er drie of vier eitjes in te liggen, die wit van kleur zijn, soms met een groenachtig, roze of gelig tintje en bezaaid met bruine vlekjes. Naar verluidt broedt alleen het vrouwtje, iets dat een dag of twaalf in beslag neemt. Het kroost vliegt uit als het twee weken oud is.

In de zomermaanden bestaat het voedsel van de klarinetvogels vrijwel uitsluitend uit insecten. Evenals de pestvogels schakelen ze in de herst en winter over op een plantaardig dieet, bestaande uit allerlei wilde bessen, die aan klimplanten, naald- en loofbomen groeien; vooral de jeneverbessen brengen ze wat graag een bezoek! „In de volière zijn ze uitstekend in leven te houden met goed universeelvoer, aangevuld met meelwormen, tal van bessen, stukjes appel, krenten en druiven.“ (Rutgers).

In het barre jaargetijde verlaten de 'solitaires' de hoge berghellingen en gaan beschutting zoeken in overdekte ravijnen, want ook daar zijn bessen genoeg, onder andere die van de maretak of vogellijm, die in de USA worden betiteld met mistletoe.

M. de Jong

Nadat ik voor de vereniging „Onze Volière“ uit Groningen (afd.Groningen I) een dia-avond had verzorgd, werd ik door genoemde vereniging uitgenodigd mee te gaan naar het vogelpark „Walsrode“ op de Lüneburger Heide ten zuidwesten van Hamburg. Het lag eerst in de bedoeling een artikel over deze reis samen te stellen, maar achteraf heb hier toch maar van afgezien. Wel kan ik elke vogelliefhebber van harte aanraden er eens een kijkje te nemen, want men komt er ogen te kort! Graag wil ik u adviseren beter weer mee te nemen dan wij hadden, want af en toe goot het bakken uit de lucht! Nogmaals hartelijk dank, Groningen I: het was voor mijn vrouw en mij een onvergetelijke dag!

Ervaringen met de purper-glansspreeuw

Eerst wil ik u iets vertellen over de herkomst, kleur en andere bijzonderheden van deze vogels.

De purper-glansspreeuw, in het latijn: *Lamprolanius p. purpureus*, komt uit Afrika en wel uit de landen Senegal, Oeganda, Kenya en Ceylon. Hij heeft een prachtige glanzende purperachtige kleur, zwarte poten, zwarte snavel en goudgele ogen.

Man en pop zijn precies gelijk, ook van grootte namelijk 26 cm. U begrijpt het al, wanneer u een paartje heeft, is er wel geluk bij.

Er zijn meerdere soorten glansspreeuwen waaronder de driekleur glansspreeuw, die u beslist wel kent.

Zelf houd ik deze vogels al jaren en op dit menu blijven ze in een prima conditie.

U kunt de spreeuwen gerust bij andere vogels houden, mits deze dan maar van ongeveer gelijke grootte zijn. Overigens ook kleinere, zoals enkele tangara's, nachtegalen etc. zijn er goed bij te houden. Zelfs heb ik bij hen de mozambiquesijs gehouden en ze zijn geen strobreed in de weg gelegd. Ik moet er wel bij vermelden dat ik van de meeste soorten slechts de mannelijke exemplaren heb. In de paartijd wordt er wel eens wat gevochten maar dit loopt echt wel los en is meestal te doen met soortgenoten.

De ervaringen die ik met deze vogels heb opgedaan zijn prettige en minder prettige, wat overigens bij de meeste vogels wel zal zijn.

De voeding is echt geen probleem en voor iedereen die deze vogels wil gaan houden, wel te bekostigen. Op de eerste plaats het zijn geen zaadeters, dus zorgen we voor een goed universeelvoer, 20 tot 30 meelwormen per dag, fruit, in de vorm van appel, peer, banaan, tomaat enz. Zo mogelijk iedere dag iets anders. Ook kleine stukjes mals vlees versmaden zij niet en dat krijgen ze dan ook twee maal per week. Ander dierlijk voer, zoals maden, krekels enz., kunt u ook aan hen kwijt. Natuurlijk is het niet voor iedereen weggelegd om al dit dierlijk voer levend te vangen, maar daar is wel een oplossing voor. In de handel is een uit Duitsland geïmporteerd mengsel van gedroogde insecten en daarmee is veel te doen. Wanneer we het mengen door het universeelvoer, is het probleem van het dierlijk voedsel voor een groot deel opgelost. Overigens mag u de meelwormen en het vlees niet vergeten.

De nesten worden voor 95% door de mannen gebouwd. Bij mij is een driekleur daar al verscheidene jaren de gehele zomer zoet mee. Hij neemt de takjes mee in zijn bek, onderwijl het hoogste lied fluitend en gaat er dan mee naar de plaats waar hij gedacht had zijn woning te bouwen. Het gaat de gehele dag door. Ik heb als bodembedekking turfmoalm en daaruit worden verschillende vezels gehaald die als nestmateriaal dienen. Bovendien geeft turfmoalm als bodembedekking nog een ander voordeel. Genoemde vogels hebben een nog al dunne ontlasting dat, gevallen in de turfmoalm, niet zo gauw gaat stinken als wanneer het op zand zou komen.

Dit jaar voor het eerst ging de purper ook nesten bouwen. Ik had er twee en aan de gedragingen van beiden zou je zeggen dat het een paar was. Ook de driekleur lonkte naar een van de purpers. Zij nestelden samen, zaten elkaar te voeren en mijnheer driekleur ging zelfs over tot balsen. Nog steeds wist ik niet dat ik een man en een pop purper had.

Door G. M. Essenberg

Helaas is mijn voliëre niet zo groot om daarin de spreuwen te laten broeden. Het was om deze reden dat ik beiden overbracht naar de gemeentevolliëre van mijn woonplaats.

Daarin kregen de vogels kennelijk zin om aan gezinsuitbreiding te gaan doen. Toen wist ik ook zeker; het was een paar. Zij begonnen in een groot parkietenblok met takjes, haartjes, veertjes en vele plantaardige vezels een nest te bouwen. Er werden drie eieren gelegd welke groenachtig van kleur waren en de grootte hadden van een duivenei. De pop bebroedde alleen de eieren en na 13 dagen kwamen ze uit. Overigens hoorde ik pas vijf dagen na het uitkomen, dat er jongen waren. Jammer, want toen was het al te laat. Met een enkele meelworm en wat kanarie-opfokvoer houd je ze niet in leven. Toch heb ik nog het geluk gehad een jong in leven te zien, dat ik overigens — ondanks een goed dierlijk voer — niet in leven kon houden.

Terug van vakantie vernam ik dat een van de purpers het „hazepad“ had gekozen. Dat kon er dan ook nog wel bij.

Enfin rustig doorgaan en misschien..... later.....

VOGELS VERONGELUKTEN DOOR KOUDE-INVAL

De koude-inval in juni, waardoor bepaalde landen in Europa getroffen werden, o.a. Zwitserland en Noord-Italië, heeft tot gevolg gehad dat vele vogels verongelukten. Niet alleen gingen veel jonge vogels dood, doordat de oudervogels niet voldoende insecten konden vinden om de jongen te voeren, ook schijnen insectenetende vogels in botsing te zijn gekomen met auto's. Zo lezen we in „Die Tierwelt“ dat bij Rapperswil zeer veel gierzwaluwen de dood vonden. Op zoek naar insecten, die er door het koude weer vrijwel niet meer te vinden waren, vloegen ze zeer laag over de weg, waarbij velen met auto's in botsing kwamen. Vogelvrienden plaatsten langs de weg borden met het opschrift „Opgelet — laagvliegende gierzwaluwen“, zodat vele automobilisten hun snelheid beperkten, waardoor nog vele vogels aan de dood ontkwamen.

KAKARIKI'S

In „Australian Aviculture“ lezen wij dat de verwachting bestaat dat in Nieuwe Zeeland het aantal kwekers van kakariki's, de ook bij ons bekende prachtige parkieten, aanmerkelijk zal toenemen, nu de regering van Nieuw Zeeland de wettelijke bepaling, dat jonge kakariki's met een vaste voeding geringd moeten worden, heeft laten vervallen. Het schijnt dat veel parkietenkwekers in Nieuw Zeeland er tegen op zagen om met deze vogels te kweken, daar regelmatig ongelukken voorkwamen door het ringen van de vogels. Nu deze bepaling is vervallen, zal het aantal kwekers van kakariki's zeker weer toenemen.

ONKRUIDZADEN

Rozebottel (Rosa). Cliché uit „Vogelfutterpflanzen“ (Gefiederte Welt)

De eerste kleurenfoto, welke wij in de serie over onkruidzaden voor onze vogels opnamen, was van lijsterbessen. Deze lijsterbessen zijn een uitstekend voedsel voor de vruchten- en insectenetende vogels en ze eten ze ook graag. De foto, welke bij dit artikel gepiaatst is, laat rozebottels zien en ook deze worden door de vruchten- en insecteneters gegeten, zij het dat zij er vaak eerst aan moeten wennen.

De rozebottel heeft namelijk een vrij hard en taai omhulsel en veel vogels hebben hier last mee, daarom kan men de vruchten beter opsnijden, waardoor de vogels gemakkelijk bij de zaden en het zachte vruchtvlees kunnen komen.

Als ze er eenmaal aan gewend zijn, is het een ware lekkernij voor hen. Het zijn vooral de vruchten van de hondсроos (rose canina), welke de vogels het liefst eten. Deze plant vindt men langs wegen en in heggen. Ook de kruisbek, de appelvink en zelfs de vink zullen deze vruchten eten.

Wéér een slecht kweekseizoen

Bij het lezen van dit opschrift zullen veel leden het eens zijn over de zeer bescheiden kweekresultaten in het voorjaar 1969. Het was me het weertje wel.

Voor degenen die buiten hun liefhebberij uitoefenen was het een opeenvolging van ongunstige en nog meer ongunstig afwisselende weersomstandigheden.

Februari was redelijk goed, maart veel te koud. In april volgden enige ongeveer zomerse dagen, die werden afgewisseld door een weertype, dat de bloei tot het einde der maand deed uitstellen. Mei bracht opnieuw enige dagen, die het mogelijk maakten om de kachel uit te laten gaan, terwijl diezelfde kachel in begin juni niet gemist kon worden.

Het is begrijpelijk, dat de klimatologische omstandigheden bijzonder ongunstig waren voor een gunstige kweekmogelijkheid. De meeste jonge vogels verdragen noch bijzondere hitte noch abnormale kou en de kweekconditie van de vogels wordt aangetast.

Dit alles bijeengenomen heeft de kans op gunstige kweekresultaten — voor zover afhankelijk van het buitengebeuren — terdege beperkt, zelfs voor de vogelsoorten waarmede redelijkerwijze resultaten bereikt kunnen worden.

Over het algemeen genomen mag worden geconstateerd, dat het voorjaar 1969 een slechte broedperiode was. Veel liefhebbers zullen aan den lijve hebben ondervonden, dat wat is bereikt in overeenstemming is met het weer.

Het is niet de bedoeling van dit stuk om de eensgezindheid over de slechte resultaten van 1969 te onderstrepen.

De aandachtige lezer zal reeds hebben opgemerkt, dat het opschrift luidt: „**Wéér** een slecht kweekseizoen” en dat is het probleem dat meer aandacht verdient.

Ieder jaar zijn er klachten over het verloop van de kweek. Het zijn dikwijls dezelfde liefhebbers die goede en die slechte uitkomsten bereiken omdat er oorzaken voor zijn.

Het heeft geen enkele zin om misleidende verklaringen te aanvaarden voor het mislukken van de kweek. Het slechte voorjaarsweer van 1969 mag een aanwijzing zijn voor de resultaten van dit jaar, het is zeker geen verklaring voor „weer een slecht kweekseizoen”.

Enorme aantallen liefhebbers houden vogels en proberen broedresultaten te bereiken. Als de resultaten in overeenstemming zouden zijn met de goede bedoelingen zouden we leven in een wereld van mensen en vogels als tenminste ook die verhouding weer niet verstoord zou zijn.

Het is maar gelukkig, dat er voldoende remmende factoren zijn om te maken, dat datgene, wat een liefhebberij is, ook een liefhebberij kan blijven.

Een groot aantal vogels broedt niet in gevangenschap. Talloze liefhebbers hebben geen belangstelling voor de kweek en dikwijls zijn de omstandigheden ook totaal ongeschikt om de vogels tot broeden te kunnen krijgen.

Een andere factor, die zelfcorrigerend werkt, zien wij bij massale kweek. Als het eenmaal zo goed is gegaan, zonder moeite, is de lol er af en wordt vanzelf teruggeschakeld op een beter aangepast kweekniveau. Voor zeer veel vogelliefhebbers is de kweek wel een onmisbaar onderdeel van de hobby en niet uit het geheel weg te denken.

Als zij, volkomen te goeder trouw en toch ook nog wel met enige zorg op hun manier, telkens teleurstellende kweekresultaten krijgen, wordt het hoog tijd er achter te komen wat er mis is, want dat er iets mis is staat als een paal boven water. Het zal helaas dikwijls een kwestie van zelfverwijt worden als ontdekt wordt hoe simpel de oorzaak kan zijn.

Het is een bijzonder gewaagde onderneming om te treden in wat kan leiden tot mislukking van de kweek. Een onnoemlijk aantal factoren op het gebied van plaats, huisvesting, voeding, ziekteverschijnselen, verzorgingswijze, samenstelling van het vogelbestand enz. kunnen iedere vorm van succes bij de kweek uitsluiten. Gemakkelijk maar dikwijls nog zo weinig zeggend is het factoren te noemen die in ieder geval aanwezig moeten zijn om op kweekresultaat te mogen rekenen.

Zolang er geen zekerheid aanwezig is, dat per geval bij aanwezigheid van de gunstige factoren de ongunstige factoren zijn uitgesloten, zal het resultaat slecht blijven.

Het gaat er ditmaal helemaal niet om middels enige vorm van bestaande theorieën nader uiteen te zetten hoe het wel en hoe het niet moet. Veel meer is bedoeld aan de orde te stellen de dikwijls aanwezige totaal onverantwoorde omstandigheden waaronder ook inderdaad geen successen worden behaald.

De vogels zijn ons bezit. Zij zijn van ons afhankelijk. Wij kunnen van de vogels alles verlangen wat des vogels is, maar of dat zal lukken ligt niet alleen aan de vogels maar nog meer aan ons.

De verwijten die wij zo gemakkelijk richten aan het adres van de vogels, vloeien meestal voort uit ons gebrek aan verschaffing van de vereiste aanpassingsmogelijkheden aan die vogels. Als die vogels het dan in die voor hen ongunstige of zelfs ongeschikte omstandigheden maar moeten uitzoeken is het kinderlijk eenvoudig de verwachtingen hoger

te stellen dan op grond van de omstandigheden gerechtvaardigd is.

Vogels zijn dieren die — met uitzondering van enkele kweekproducten — in de natuur leven en daarin thuis horen. Zouden wij de vogels daar laten, dan waren er ook geen problemen over de kweek.

Dat wij toch vogels houden is alleen een kwestie van behoeftebevrediging voor ons. Wij zien er aardigheid in vogels in „onze macht“ te hebben en naar onze hand te zetten. Dit is een liefhebberij geworden, die — mede ten gevolge van de welvaartsomstandigheden — zo'n grote vlucht heeft genomen, dat wij het heel normaal vinden te behoren tot een uitgebreide organisatie van vogelliefhebbers. De vogels moeten ons genot verschaffen en daarom zou het de eenvoudigste oplossing zijn als de vogels bereid — en ook in staat — zouden zijn zich geheel aan te passen aan onze verlangens. Hier zal de wens wel de vader van de gedachte blijven. Natuurlijk kunnen wij een aanslag plegen op die vogelsoorten, die zich nog het beste lenen voor aanpassing in gevangenschap, maar zolang een vogel een vogel is zal hij, in ons bezit zijnde, de omstandigheden moeten verkrijgen die het mogelijk maken ook de vogel te **blijven** die hij is. Dat klinkt misschien erg nuchter, maar of wij die nuchterheid altijd tonen is nog maar de vraag.

Door G. van der Zalm.

Voor zover de vogel zich niet **kan** aanpassen aan onze verlangens, moeten wij de vogel tegemoet komen aan diens primaire levensvereisten en — afhankelijk van de vogelsoort — aan accommodatie, voeding en verzorging moeten verschaffen wat de vogel nodig heeft. Nodig om te leven, nodig om in conditie te blijven, nodig om zich in gevangenschap voort te planten en nodig om voor ons een sieraad te zijn.

In deze beschouwing ligt verankerd de **bijzondere** zorg voor de vogels voor het bereiken van kweekresultaten en hierbij wordt het voor velen een hachelijke zaak.

Als de vogels voor ons een „liefhebberij“ vormen moet de vogel centraal staan in zijn omstandigheden en behoeften. Dan richten wij ons naar de vogels, voorkomen we samenvoeging van vogels die elkaar verstoren en „zoeken“ we naar wat de vogels nodig hebben om te **kunnen** voldoen aan de eisen die wij er aan stellen. Dan mogen we ook onder bepaalde voorwaarden verwachten dat er kweekresultaten komen als we de daarbij behorende verdere problemen op redelijke wijze weten op te lossen.

Als de uiterlijke omstandigheden resultaat mogen doen verwachten, dan nog zal de praktijk aan moeten tonen of die verwachtingen te verwezenlijken zijn. Is niet aan de nodige voorwaarden van zorg-

vuldigheid voldaan, dan is het **ireëel** resultaten te verwachten. Deze toestand brengt ons heel dicht bij het antwoord op de vraag waarom het in veel gevallen „**weer** een slecht kweekseizoen“ **moest** zijn.

Dikwijls wordt deze trieste opmerking gemaakt door vogelbezitters die hun vogels houden in omstandigheden die broedresultaten gewoon onmogelijk maken.

Huisvesting, verzorging e.d. kunnen zo onverzorgd of in ieder geval onaangepast zijn, dat het kweken van vogels geen genot meer zou verschaffen als het in die omstandigheden al zou lukken.

De vogelkweek bergt in zich een aantal aspecten van een economisch goed. In de eerste plaats moet deze in een behoefte voorzien en dat doet die zeker. Verder zullen we er iets voor over moeten hebben om het resultaat te kunnen waarderen. Hoe meer zorg er aan vooraf moet gaan, hoe meer het resultaat gewaardeerd zal worden. Daarom richten velen zich op bijzondere kweek omdat dat meer bevrediging geeft.

Het is lang niet altijd gebrek aan zorg die tot mislukking leidt. Het kan ook verkeerde zorg zijn, voldoende in omvang, maar niet juist gericht op het doel.

Zo kunnen er zo veel omstandigheden leiden tot een verkeerd resultaat.

Een van de voornaamste vereisten, ongeacht hoe de omstandigheden zijn, is regelmaat. Als de vogels ingesteld zijn op een bepaald leefmilieu is het noodzakelijk, dat zij in het toch al gedwongen aangepaste levensritme blijven.

Wie door zijn werk geen regelmatige zorg aan zijn vogels kan besteden moet niet aan kweken denken. Anders ligt hierin een oorzaak, dat de kweek „weer“ mislukt. Zij die niet de moeite nemen of kunnen nemen om hun hok voldoende schoon te houden, behoeven niet op resultaat te rekenen. Als de vogels niet worden gevoerd met de nodige afwisseling in het menu is er geen conditie en geen kans op broeden. En weer is er een oorzaak voor mislukkingen.

Eerst als alle normale omstandigheden aan te stellen eisen voldoen en dan nog resultaat uitblijft, gaat het om het opsporen van diepere oorzaken. Dan gaat het om feiten waar de liefhebber wel mee wordt geconfronteerd, maar waaraan hij geen schuld heeft.

Zo kan het voorkomen, dat geroutineerde kwekers in een broedperiode plotseling de boot missen. Als dan mislukt wat normaal helemaal geen probleem is, staat vast dat er een aanwijsbare oorzaak moet zijn voor die mislukking. De ervaren vogelliefhebber kent zijn normale omstandigheden en behoeft zich alleen toe te spitsen op wat anders is gegaan. De oorzaken kunnen vele zijn, maar zij zijn min of meer omlijnt te localiseren. Voor deze kwekers gaat het er om de oorzaken op te sporen en op te

Vervolg op pag. 41

Glosterkanaries

door R. Baggs

Foto: P. Ramaekers

Tegen de tijd dat de pop aan haar tweede legsel begint, verlaten de jongen van het eerste legsel het nest. Omdat de nest op de bodem van de kooi is geplaatst kunnen de jongen naar believen gemakkelijk naar het nest terug.

Soms zal de pop hen pikken en als dat gebeurt is het het beste om de jongen weg te halen en ze in een verzorgingskooi te doen die aan de voorkant van de broedkooi wordt gehangen, zodat de man de jongen kan blijven voeren. Indien men een dubbele broedkooi gebruikt kan een draadafscheiding geplaatst worden die de jongen afscheidt. Er kan wat zacht voer op de bodem worden gestrooid om de jongen te stimuleren dit op te pikken. Als de jongen bij het ouderpaar blijven en ze bij het voeren goed gadedeslagen kunnen worden vang ik ze vaak tegen de 4e week uit en doe ze in een dubbele broedkooi. De eerste dagen worden ze goed in het oog gehouden om er absoluut zeker van te zijn dat ze voor zichzelf kunnen zorgen. Twee hoge zitplaatsen één aan iedere kant van de kooi zijn voldoende om ze de nodige oefening te verschaffen die voor het optokken van jongen onontbeerlijk is.

Ik blijf doorgaan met ze zacht voer en geweekte zaden te geven, maar tegen de tijd, dat de jongen meer harde zaden eten stop ik met het zachte geweekte zaad. Het optokvoer wordt nog

gedurende een paar weken drie keer per dag gegeven, maar geleidelijk aan wordt de toevoeging teruggebracht tot ze het nog maar twee keer per week krijgen, hetzelfde dus als ik aan de niet broedende volwassen vogels geef. Groenvoer wordt gegeven zolang het verkrijgbaar is.

Was het niet aan te raden om tijdens het broeden van de pop de kooi schoon te maken, nu is dit van groot belang. Ik geef er de voorkeur aan om de kooien van de jongen elke dag schoon te maken en één keer per week krijgen ze een grondige beurt.

Als de jonge vogels groter worden vang ik de veelbelovende exemplaren uit en doe ze alleen in een enkele broedkooi. Als er niet genoeg ruimte is dan doe ik er twee in elke kooi. Zeer zelden komt het voor dat de vogels elkaar pakken, maar als ik het merk wordt de schuldige snel weggehaald, omdat zoiets spoedig schade zal berokkenen aan mogelijke corona's in dezelfde kooi. Corona's schijnen een geliefd doelwit voor verenpikkers te zijn en een mooie kuif kan zo binnen korte tijd tot een kaal kopje worden.

Glosters zijn van nature stevige vogels en als ze in een kooi gefokt zijn vind ik dat ze in een tentoonstellingskooi kunnen worden geplaatst en binnen een paar uur kan men er zeker van zijn dat ze een goede houding aannemen.

Ussel

De /

De mogelijke tentoonstellingsvogels worden steeds als ik in de volière kom uitgevangen en gedurende ongeveer een uur in een tentoonstellingskooi gedaan. Tijdens weekends laat ik ze er soms een hele dag in. Als men een beetje muur of een andere lekkernij voorin de tentoonstellingskooi doet, zal dat helpen de vogel zijn mogelijke angst plotseling in een kleinere kooi opgesloten te zijn, te doen vergeten. Als ze dit willen strooi ik een handje vol zaad op de bodem van de tentoonstellingskooi.

Het sexen van jonge kanaries is af en toe tamelijk moeilijk, omdat het voorkomt dat men zingende poppen aantreft en niet-zingende mannen. Ik heb een consortman gekweekt waar ik nooit het minste geluid uit gekregen heb, laat staan zang. De jonge mannen beginnen gewoonlijk een paar weken nadat ze het nest verlaten hebben te zingen, erg zacht in het begin, maar zo gauw zij ontdekken dat zij echt kunnen zingen, vergroten zij het volume.

Na een paar jaar kanaries gekweekt hebben, merkte ik, dat het sexen me minder moeilijk afging. Mannen zijn vaak net dat beetje helderder van kleur en actiever terwijl de poppen zich bezadigder gedragen. Als een vogel werkelijk uit volle borst zingt en erg levendig is, garandeert ik dat het een man is.

Op het hoogtepunt van het broedseizoen hebben we erg vaak te doen met de vijand van alle liefhebbers, de bloedluis. Fijne grijze stof in de buurt van scheurtjes en gaatjes in de kooi vormen de eerste tekenen van de bloedluis. Als deze vijand niet bestreden wordt kan hij spoedig

een gezond nest veranderen in een verzameling lusteloze vogels, waarbij sterfgevallen zelfs niet uitgesloten zijn. Zij strijken 's nachts op de slapende vogels neer, zuigen hun bloed uit en keren bij dageraad naar de spleten in de kooi terug. Veel mensen denken dat de bloedluis op de vogels leven en na ze uitgevangen zijn en niets gevonden is, zijn zij er van overtuigd dat zij vrij zijn van dit vreselijke insect. De bloedluis plant zich enorm snel voort en moet tot staan gebracht worden. Het is erg moeilijk om als de vogels op het nest zitten van iedere insect af te komen, maar het is in elk geval mogelijk hun aantal tot het minimum te beperken. Mijn kooien en voerbakjes worden wekelijks met een insectendodend middel schoongemaakt en als ik bloedluis tegenkom worden alle hoekjes en gaatjes van de kooi met parafine ingesmeerd. Omdat de parafine in de scheurtjes trekt worden de bloedluizen uitgedreven en sterven ze snel. Als men er een onder een vingermagel dood drukt is het verbazingwekkend te zien hoeveel bloed zij geconsumeerd hebben. De uiteinden van de voerbakjes zijn in een blikje parafine onder gedompeld en blijven daar een paar minuten in. Indien kooien op elkaar worden gezet is de ruimte, die tussen de kooien ontstaat ook een ideale schuilplaats voor het insect. Dit te bestrijden zonder de vogels te veel te storen kan gedaan worden door de kooi aan een kant heel langzaam op te tillen en de onderkant te bespuiten. Nadat ik parafine gebruikt heb, doe ik het liefst alle ramen van de volière open, zodat de damp niet rond blijft hangen.

Zijn alle te sterk op één factor (kleur) gerichte paringen funest?

J. Foederer Sr.

Als beginnende kleurkanariekeker zette ik met de kweek van oranjerood, wel in intensieve als in schimmelvorm mijn eerste stappen in onze mooie hobby. Het was voor mij wel enigszins een teleurstelling toen de eerste jongen veertjes kregen. In plaats van oranjerood wat ik verwachtte, waren deze crème-wit. We voerden toen nog niet chemisch. Doch later toen de ruitijd aanbrak en dit werd de mooiste tijd vol verwachtingen en spanningen, verschenen op de schoften en stuit de eerste oranjerode veertjes in de nog altijd crémekleurige vogels. Toen de kleine rode borstveertjes, die fel afstaken in het

crème veerveld dagelijks groter werden en wanneer het kopje als laatste afgeruid was en het oranjerood geheel volmaakt was, dan was deze grote spanning pas ten einde.

Daar ik dit alles zo prachtig vond, vooral bij de intensieve vogels, had ik maar één verlangen. Een gehele volière met deze oranjerode intensieve vogels te bezitten. Ik had natuurlijk wel gehoord en gelezen dat bij de paring intensief x intensief de letaalfactor werkzaam zou worden. Doch had ook uit diverse kanarieboeken geleerd, dat dit te ondervangen was door intensief x gehamerd (licht schimmel) te paren.

En eindelijk zou mijn verlangen bewaarheid worden met een volière, waarin allemaal intensieve en matig intensieve (gehamerde) oranjerode vogels. En inderdaad ik kweekte geen echte schimmels meer. Doch de grootte, de bevedering, gezondheid en de conditie liep erg terug. Het was niet leuk zoals sommige ratterige vogels er uitzagen.

De paringen te sterk op de intensiefactor gericht bleken funest.

Later kweekte ik rose-ivoor, meestal uit oranjerood-schimmel ivoorverervend x ivoorpop. Reke-

ninghoudend met de intensief en schimmelfactor kweekte ik prachtige vogels. Echter ook oranje-rode schimmelpoppen. Maar weer opnieuw het verlangen om uitsluitend rose-ivoor te bezitten deed mij besluiten rose-ivoor (intensief) x rose-ivoor (schimmel) te kweken. Ik hield echter goed rekening met de intensief en schimmelfactor. En inderdaad ik kweekte enkel rose-ivoren. De kwaliteit zoals grootte en vruchtbaarheid liep erg terug. Ook de paring te sterk op de kleur ivoor gericht is funest.

Zo is het ook met pastel en opaal en ik geloof haast met alle factoren. Beter is het verervend x ivoor, of verervend x pastel of verervend x opaal te paren, dan te paren met de beide dezelfde zichtbare factoren. Dat gemengde kleuren gezondere felle jongen geven ondervond ik, toen ik de vetstof ivoorkleur in de pigmentserie ging kweken.

Ik ben de mening toegedaan, gesterkt uit deze ervaringen dat alle paringen die te sterk op één factor of kleur gericht funest blijken. En dat dit onze gezonde kleurkanariecultuur niet ten goede komt.

H. J. Veerkamp

Veronderstelling of conclusie?

Hoe meer zich het scala van de kanarie zich uitbreidt, des te meer zullen we voor problemen worden geplaagd. Voor elk probleem willen we graag een oplossing hebben. Tientallen moeilijkheden, mogelijkheden met even zoveel vragen die in onze sport naar voren komen, willen we graag voorzien van een advies of antwoord.

Al te snel dikwijls trekken we een conclusie uit onze eigen ervaring. Hoewel we het spreekwoord „Eigen ondervinding is de beste leermeester” in onze kweekpraktijk hanteren, moeten we er toch voorzichtig mee zijn. Als bijv. bij kweker A, de kweek voorspoedig verloopt en bij B, veel te wensen overlaat, dan zoeken naar de aard van het succes van A, en naar de oorzaak van de mislukking bij B. En dat is natuurlijk gezond, we kunnen en moeten niet als het verkeerd gaat in onze broederij het maar zondermeer gelaten over ons heen laten gaan. Opvallend is het dat we bij het mislukken van de kweek het bij voorbaat al zoeken in de voeding en het weer. Inderdaad kan een foutieve voeding of een slechte weersgesteldheid van grote invloed zijn op het al of niet slagen van het broedseizoen. Maar geheel zeker is dat nooit. Want bij een andere kweker met dezelfde voeding en weersgesteldheid verloopt alles naar wens. We gaan dan verder denken en zoeken het in een of andere ziekte, die bezit heeft genomen van onze vogels. Ogenscheinlijk kunnen de dieren kerngezond zijn. Maar toch geven deze zelfde vogels

blakend van levenslust teleurstelling, onbevruchte eieren, dood in dop, jongen die na 6 à 7 dagen afsterven. Laten we de dode jongen onderzoeken dan blijkt dat zij dragers zijn van een of andere infectieziekte. Meestal een infectieziekte die de darmflora aantast. Ziekten waarvan de verwekker reeds in de kiemcel aanwezig was. Naarmate het embryo in het ei groeide, groeiden de ziektekiemen mee en vermenigvuldigden zich. En zo lang het jong voldoende voeding op kan nemen en anti-stoffen kan vormen gaat het goed. Heeft het jonge dier voldoende afweerstoffen kunnen produceren dan liggen zij vol en rond in het nest. Totdat de lichamelijke weerstand verzwakt, hetgeen bijna altijd plaats vindt tussen de vijfde en zevende dag na de geboorte. En hoe komt dat? De meest aannemelijke verklaring, veronderstelling, is de volgende.

De eerste 5 à 6 dagen verwijdt de pop de ontlasting uit het nest. Instinctmatig volgt de pop de nestcyclus. Jongen verwarmen, uitwerpselen verwijderen en voeren, verwarmen etc. Gaat nu het jong de ontlasting op de rand van het nest deponeren, dan is de pop een deel van haar cyclus kwijt. Zij moet zich instellen op de veranderde toestand, de meeste poppen hebben daar een of twee dagen voor nodig. Dikwijls worden de jongen tijdens deze critieke dagen minder gevoerd. Dit heeft als gevolg dat in de eerst snelle groei een stilstand optreedt.

Min of meer gaat de lichamelijke toestand achteruit, waardoor de eventueel aanwezige ziekteverwekkers hun kans krijgen, er is dan immers minder weerstand, en het jong ten gronde richt.

Er zijn gelukkig genoeg poppen die zich niet van de wijs laten brengen en hun jongen voldoende blijven fourageren tijdens de critieke periode, de lichamelijke gesteldheid blijft op peil. Onze kweek verloopt dan naar wens. Ondanks dat alle omstandigheden in onze broederij niets te wensen overlaat, kan het toch misgaan. Soms valt het op dat teleurstellingen zich bij een of meerdere ouderparen voordoet. Of bij wisselbroed, dat bij het gebruik van een bepaalde man de poppen onbevruchte eieren leggen, traag opgroeien van de nestjongen enz. Verbreken we de koppels door een andere partner te gebruiken dan gaat het goed. De doorsneekweker zal dan zeggen; Dit koppel pakt beter. En dat is dan volkomen juist. Maar waarom - pakt - dit beter. Een kort antwoord hierop is. De kiemcel, de bevruchte eicel dus, voldoet aan alle voorwaarden om een levenskrachtig jong te kunnen produceren. We weten dat het factorencomplex, bij ons als kleurkanarielifhebber, hoofdzakelijk de kleurfactoren van invloed kunnen zijn op de al of niet levensvatbaarheid van de vogel. Indien de dominant-witfactor en de intensiefactor dubbel aanwezig is in de kiemcel bestaat er geen levensvatbaarheid. Zo ver als het de intensiefactor aangaat houdt dit in dat een zekere graad van deze factor leidt tot uitvalsverschijnselen.

Bij dergelijke gevallen voldoet de kiemcel niet aan de voorwaarden om te kunnen uitgroeien tot een nieuw wezen.

Tot op heden zijn deze twee factorwerkingen ons genoegzaam bekend. Niet denkbeeldig en zelfs heel aannemelijk is het dat er nog andere factoren bij de kanarie letaal of sub-letaal werken of kunnen werken. Letaal hetgeen wil zeggen dodelijkheid, sub-letaal verminderde weerstand, groei stoornissen, misvormingen en andere.

Lezen we nu het artikeltje van dhr. Foederer dan zou bij de gelijke paringen van ivoor x ivoor, pastel x pastel of opaal x opaal, de letaalfactor om de hoek komen kijken. Dergelijke paringen zouden funest werken. Hij is de mening toegedaan dat dit bij andere kleuren niet onmogelijk is. In grote lijnen gezien ben ik het er wel mee eens. Doch de zaak ligt even anders.

Onderzoekingen gedaan bij muizen gaven te zien, dat bij sommige kleuren, typen van staardracht etc. letaliteit of subletaliteit optrad. Maar is dit nu ook het geval bij onze kleurkanarie? Veroorzaakt nu of kan een bepaalde kleurfactor letaliteit of subletaliteit teweeg brengen? Of is het een factor die nauwgekoppeld ligt aan 'n zekere kleurfactor?

Als we aannemen dat bij een bepaalde factorencombinatie letaliteit of subletaliteit optreedt, dan moeten we niet vergeten dat de veroorzaker hiervan dubbel aanwezig is in de kiemcel. En dat is niet het geval bij elke kiemcel. Denkt u maar aan de paring dom. wit x dom. wit, de kans op letaliteit is 25%. Dat wil zeggen de theoretische kansberekening. In de praktijk kan dit percentage hoger of lager liggen. Zouden we bijv. 100 van deze funeste paringen uitvoeren dan klopt het percentage.

Ondanks onze twijfel over sommige combinaties, zal ik het zeker niet afraden om gelijke paringen samen te stellen.

Zelf hebben we met veel succes de paringen toegepast van pastel x pastel, ino x ino en ivooropaal x ivooropaal om er zo enkele te noemen zonder enige uitvalsverschijnselen. Wel zullen we deze samenstellingen niet continu bedrijven. Van tijd tot tijd is het raadzaam om een geheel nieuwe lijn te vormen. Dit echter omdat we in familieverband kweken. Middels het gebruik van een andere factorencombinatie bouwen we een nieuwe stam op.

Voornaam daarbij is dat we letten op de lichamelijke gesteldheid van de vogel, grootte, vorm, bevedering en vruchtbaarheid.

Het fokken met vogels met ontaarde eigenschappen zoals traag voeren, slecht vliegen, ademhalingsstoornissen werkt stamverzwakking in de hand. Als we alles van de kleurvererving en wat er mee samenhangt zouden willen weten dan zouden we de grondoorzaken die leiden tot het ontstaan van nieuwe kleuren moeten wennen. En zo ver zijn we nog lang niet. Meestal blijft het een veronderstelling.

REISSEL'S PARADIJSVOGEL

door Charles Everitt

Door de zware beperkingen op de export van vogels uit Australië is het voor ons vogelliefhebbers van groot belang, dat zij die zeldzame Australische vogels bezitten proberen met deze vogels te kweken en alle bijzonderheden over het gedrag van deze vogels publiceren. Onder deze zeldzame soorten kunnen we zeker de klimparadijsvogels rekenen, waarvan 7 soorten bekend zijn en die zijn ondergebracht in de onderfamilie Parotiinae van de paradijsvogelgroep. Er zijn een zeventigtal ondersoorten, die alle in Australië voorkomen, maar hiervan leven slechts 4 soorten op het Australische vasteland, de overigen zijn verspreid over de noordelijke eilanden, vooral Nieuw Guinea.

Van de vier die op het Australische vasteland voorkomen zijn er drie klimparadijsvogels, de vierde is de Australische paradijsvogel of Manucode. In 1959 had ik het geluk een paartje jonge Reissel's paradijsvogels (*Ptiloris paradiseus*), die tot de klimparadijsvogels behoren, te bemachtigen. In woonde toen nog in Engeland en toen ik korte tijd later naar Amerika vertrok, nam ik ze mee naar de Boehm Aviaries. Mijn vriend in Australië had mij verzekerd dat het werkelijk een paartje was, maar omdat de vogels pas na 4 of 5 jaar op kleur komen en aangenomen kon worden dat mijn vogels in 1958 geboren waren, moest ik nog een aardige tijd wachten om zekerheid te hebben.

Jonge vogels laten een fijn patroon van verschillende tinten bruin zien. Het geslachtsverschil bij jonge vogels is niet gemakkelijk te bepalen, de snavel van de pop is meestal wat langer en de tekening op de onderzijde van het lichaam is bij de pop wat scherper op een blekere ondergrond. Wil men echter aan de hand van deze kleine verschillen een paartje samen zoeken, dan zal men een groter aantal vogels bij elkaar moeten hebben.

De totale lengte van de vogels is 29 cm, waarvan de snavel 5 cm en de staart 10 cm voor hun re-

REISSEL'S PARADIJSVOGEL

kening nemen. In lichaamsbouw doen ze aan lijsters denken en als ze zich op hun lange poten oprichten, lijken ze veel langer dan 29 cm.

De man begon eind 1963 op kleur te komen. De hoofdkleur werd nu diep zwart met een koperen glans, behalve het achterhoofd en de vleugels, die een purperen glans hadden. De bovenkop, keel en middelste staartveren waren blauwgroen met een metaalglans.

Zelfs als jonge vogels baltzen ze reeds en het was een fantastisch gezicht ze als balletdansers te zien draaien, buigen en hun partner omhelzen. De foto's bij dit artikel laten het beter zien dan met woorden te vertellen is.

Ze beginnen met een inleidende buiging (foto 1), waarna ze de kreet „Ya-a-a-s, Ya-a-s” laten horen (foto 2).

Alle omwentelingen zijn beheerste, schokkende bewegingen, die in een bepaald ritme uitgevoerd worden. Na de kreten, die wel 8 of 9 keer herhaald worden, volgt de laatste eerbiedige buiging (foto 3), waarna de vogels elkaar omhelzen (foto 4). Het zijn insecten-etende vogels en naast universeelvoer en meelwormen aten ze fijn gesneden vlees, eivoer, bessen en sinaasappelen. Het insectenmenu vulden ze zelf aan met larven en insecten, die ze in de struiken en in alle hoeken van de volière zochten. Voor kruipend voedsel, zoals wormen, hadden ze geen belangstelling, maar alles wat vloog was van hun gading. Dit geldt ook voor kleine vogels, die we ze dan ook maar beter niet als gezelschap kunnen geven. Met hun lange krachtige snavel kunnen ze trouwens iedere volièrevogel verwondingen toebrengen, zodat het beter is ze een volière voor hen alleen te geven.

Inleidende buiging

Schelle kreten

De laatste uitnodigende buiging

De omhelzing

Kweekervaringen

De Wiener's astrilde

Gemakkelijk is het niet gegaan! Nestelen doen deze astrilden wel en broeden ook, maar de voorgaande jaren verdwenen de jongen stuk voor stuk uit het nest als ze drie dagen oud waren. Dit jaar is het gelukkig anders gelopen. Het broedproces verliep zoals voorheen, maar toch was er ditmaal een kleine verbetering waar te nemen toen de jongen uit het ei kwamen. Drukker dan anders werd er naar dierlijk voedsel gezocht... en toch nog sterfgevallen na enkele dagen, terwijl ik reeds de hoop kreeg eens een jonge Wienerastrilde te zien uitvliegen. Het lukte me niet tijdens de eerste ronde, want het laatste jong dat ca 10 dagen oud was lag dood onder het nest. Aangezien het jong het nest nog niet verlaten had, veronderstelde ik, dat het in het nest gestorven is en door de ouders naar buiten werd geworpen. Met de tweede ronde werd al snel een aanvang gemaakt. Het aantal eieren of jongen was mij onbekend, omdat ik in géén geval de vogels wilde storen door nestcontrole. Ditmaal had ik meer geluk en op een leeftijd van 15 dagen verliet een jong het nest, in de stromende regen! Nog niet helemaal in de veren, maar toch reeds een flinke vogel. Met de meeste zorg werd het vogeltje omringd door vader en moeder Wiener en natuurlijk ook door mij. Eindeloos lang scheen de tijd voordat het vogel-

tje zelfstandig werd, zodat ik pas na verloop van een maand kon zeggen dat het me eindelijk gelukt was. Wiener's astrilden te kweken.

Hier volgen nog enkele losse aantekeningen:

- 28 juni — eerste ei (broed vanaf eerste ei);
- 13 juli — jongen in nest (broedtijd ongeveer 14 dagen);
- 28 juli — jong zelfstandig;
- 15 aug. — jong verlaat nest (ongeveer 15 dagen oud);
- 24 aug. — rode stippen op de kop komen door.

Als voornaamste voedsel voor de optok der jongen komt in de eerste plaats het dierlijk voedsel (meelwormen, vleesmaden, kevertjes, spinnen en vooral miereneitjes — de persoonlijke smaak van het vogeltje speelt hier een grote rol, een andere vogel heeft mogelijk nog andere behoeften). Ook eenzijdige voeding werkt nadelig voor de kweek (dus miereneitjes alleen is niet voldoende). Liefst geen nestcontrole, beter is nog uit de buurt van het nest te blijven. De oudervogels verdragen schijnbaar de nestcontrole wel, maar laat U er niet door misleiden. Succes verzekerd bij: een rustige volière, dierlijk voedsel naar gelang de behoefte van de oudervogel en... een heel klein beetje geluk.

Belangrijke mededelingen

Sommige personen zijn om dikwijls verschillende redenen lid van meerdere afdelingen van de bond en daardoor ook meermalen bondslid. Zoals bekend is kunnen zij alleen via één afdeling bondsringen bestellen. Zij hebben het recht vogels in te sturen naar de onderlinge wedstrijd van de afdeling waar zij ringen bestellen en voorts op de t.t. in het district waartoe de afdeling behoort, op nationale en internationale t.t.'s. Indien de afdelingen geen bezwaar hebben kunnen zij ook insturen op onderlinge t.t.'s van die afdelingen waar ze ook ingeschreven zijn als afdelings- en bondslid doch geen ringen konden bestellen.

Teneinde dubbele bondscontributie te voorkomen benevens het meerdere malen ontvangen van een zelfde bondsorgaan schijnen enkele afdelingen dergelijke personen, die dus al lid zijn van — resp. al bondslid zijn van — een andere afdeling, tegen een gereduceerde contributie in te schrijven als lid van die afdeling, zonder deze dus nogmaals als bondslid op te geven.

Ter voorkoming van moeilijkheden met de vaststelling van het aantal bondsprijzen voor onderlinge t.t.'s dient men er wel rekening mede te houden dat inzendingen van dergelijke leden daar niet mogelijk zijn. Voorts dat dergelijke leden alleen stemrecht hebben in alle bondszaken bij de afdeling waar ook de ringen zijn besteld en ze dus zijn opgegeven als bondslid.

De Algemene Vergadering zal worden gehouden op 30 mei 1970 als gebruikelijk te Utrecht.

BONDSKAMPIOENSCHAPPEN 1970

U kunt de laatste dagen van dit jaar — 1969 — toch nog wel even tijd vinden om het inschrijfformulier voor de bondskampioenschappen in te vullen? U hebt daar niet zo gek veel tijd meer voor, want de inschrijvingen kunnen tot uiterlijk 27 december a.s. worden verzonden. Wij hopen dat u op de tentoonstellingen waaraan u hebt meegedaan, goede resultaten hebt behaald. Vanzelfsprekend kunnen we niet allemaal kampioen worden, maar 87, 88 en meer punten mag toch een goed resultaat worden genoemd. Wij hopen ook dat u op de bondskampioen even goede resultaten zult behalen. Dat kan, maar dan moet u daaraan wel meedoen. Nou ja, wie twijfelt daar eigenlijk nog aan?

Tot 27 december dus nog gelegenheid uw inschrijfformulier te verzenden met gelijktijdige overmaking van het inschrijfgeld, aan: Bondsbureau N.B.v.V., Postbus 74, Bergen op Zoom. Het gironummer is: 1148324.

Op bladzijde 469 van het oktobernummer 1969, vindt u verdere gegevens, terwijl op bladzijde 422 van het septembernummer het vraagprogramma is te lezen.

Verder willen wij u toch nog even wijzen op

de twee klassen die de bondskampioenschappen 1970 zullen kenmerken.

Op de eerste plaats de **wedstrijdklas**. Het inschrijfgeld bedraagt hiervoor twee gulden per vogel; verplichte catalogus twee gulden en vijftig cent. Vogels voor deze klas ingeschreven kunnen niet ten verkoop worden gesteld. Daar is dan de **verkoopklas** voor. Vogels ingeschreven voor deze klas, dingen niet mee naar de prijzen. Het inschrijfgeld bedraagt vijf procent van het verkoopbedrag met een minimum van een gulden. Dit bedrag is dus zuiver inschrijfgeld en wordt, wanneer de betreffende vogel niet is verkocht, dan ook niet gerestitueerd. Voorts zijn er aan de verkoopklas geen verdere kosten.

Met betrekking tot de wildzang het volgende: U weet inmiddels hoe de zaken er bij staan. **EIGEN KWEEK** wildzang wordt beschouwd als pluimvee en mag dus vervoerd worden zonder eigendomsbewijs. Wij verwachten dan ook dat zij goed vertegenwoordigd zullen zijn.

Tenslotte nog dit: De tentoonstelling zal worden geopend op vrijdag 16 januari 1970, om 20.00 uur.

Tot ziens.

COM. WERELDKAMPIOENSCHAPPEN

In de vorige aflevering van dit blad hebt u over de wereldkampioenschappen het een en ander kunnen lezen. U heeft tot 2 januari a.s. de tijd om uw inschrijfformulier op het bondsbureau te doen bezorgen. Op naar Lissabon met uw vogels waar gestreden zal worden om de hoogste eer. Laat ons wederom een goed figuur slaan.

VAN DE TECHNISCHE COMMISSIE TROPISCHE VOGELS etc. EN GRASPARKIETEN

EXAMEN: Op donderdag 15 januari zal tijdens de Bondstentoonstelling te Rotterdam een examen worden gehouden voor keurmeester Tropische vogels en voor keurmeester Grasparkieten. Opgave voor deelneming hieraan voor 27 december a.s. te richten aan W. J. Mulder, Verwerstraat 39, Deventer. Waarna oproeping volgt.

LEGITIMATIEBEWIJS: Op de j.l. gehouden technische dagen voor keurmeesters is gebleken dat alle keurmeesters nog geen legitimatiebewijs hebben, zij worden verzocht deze zo spoedig mogelijk aan te vragen bij Bondssecretaris de heer Joh. M. van Peit, Vlaardingerdijk 331 a, Schiedam, met insluiting van twee pasfoto's.

MUTATIE T.C.: Door het bedanken van de heer Chr. Walraven is als nieuw T.C.-lid gekozen de heer D. A. Duijvis, St. Josephstraat 46, Teteringen. Bij deze willen wij de heer Chr. Walraven danken voor de prettige samenwerking in de T.C.

PLUIMVEE UIT BOXMEER

Alvorens aandacht te schenken aan het arrest van de Hoge Raad d.d. 3 juni 1969 eerst even terug in de geschiedenis. Deze uitspraak heeft namelijk een voorloper, waarbij ook de betekenis van het begrip „pluimvee” in artikel 1 van de Vogelwet 1936 aan de orde was.

Tot goed begrip laat ik hier een gedeelte van de tekst van artikel 1 van de Vogelwet 1936 volgen.

Artikel 1. Deze wet verstaat onder:

2e „Beschermd vogels”: alle vogels, welke behoren tot een der in Europa in het wild levende soorten, met uitzondering van het pluimvee en de in artikel 2 van de Luchtwet genoemde vogels”.

Op 26 april 1960 deed de Hoge Raad uitspraak in een zaak, waarbij een Friese zwanenhouder ten laste was gelegd, dat hij beschermde vogels in de zin van de Vogelwet 1936 t.w. knobbelzwanen, zou hebben gevangen. De Hoge Raad kwam daarbij tot de uitspraak, dat de wet met „pluimvee” niet een of meer soorten vogels bedoelt, maar dat de woorden „met uitzondering van het pluimvee” veeleer zo zijn te verstaan, dat daarmee bedoeld wordt op vogels, hoewel zij behoren tot een der in Europa in het wild levende soorten, door de wijze waarop zij worden gehouden als pluimvee voorkomen. De Hoge Raad spreekt hiermede dus uit, dat het bij „pluimvee” in de zin van de wet niet gaat om bepaalde vogelsoorten. Neen, in beginsel kunnen vogels, van welke soort ook, hiertoe behoren, mits zij als pluimvee voorkomen door de wijze, waarop zij worden gehouden.

Jammer genoeg kwam de Hoge Raad toen niet toe aan een beoordeling van de juistheid van een uitspraak van de rechtbank, die het volgende inhield.

De rechtbank had geoordeeld, dat slechts als pluimvee aangemerkt moeten worden zodanige vogels welke men tot zijn nut (en veelal met een economisch doel) dan wel als liefhebberij houdt in beperkte, en omgrensde en afgescheiden, ruimten en welke als zodanig zoal niet volledig worden onderhouden, dan toch in nood worden geholpen en in het leven gehouden en tengevolge hiervan een zekere mate van gewendheid aan mensen hebben gekregen. De advocaat-generaal mr. van Oosten merkte in zijn conclusie over deze zienswijze van de rechtbank op, dat de rechtbank hiermede het begrip „pluimvee” te eng uitlegt, als men het zou nemen in de betekenis, die in het Woordenboek der Nederlandsche Taal voorkomt namelijk „al het tamme gevogelte, dat men tot zijn nut en voordeel, of uit liefhebberij houdt”. Over het houden in beperkte, en omgrensde en afgesloten, ruimten zegt deze omschrijving niets. Zoals gezegd kwam de Hoge Raad helaas niet toe aan een uitspraak over de zienswijze van de rechtbank, anders waren we misschien eerder uit de onduidelijkheid van het begrip „pluimvee” geweest.

Komen wij nu tot het „goudvinkenarrest”.

De heer B. te Boxmeer was ten laste gelegd „dat hij te Beugen in de gemeente Boxmeer in

een of meer op het erf van perceel . . . . staande kooien, dertien, in elk geval een aantal goudvinken, zijnde beschermde vogels als bedoeld in artikel 1, sub 2 van de Vogelwet 1936, onder zich heeft gehad”.

De kantonrechter te Boxmeer had hem deswege veroordeeld wegens overtreding van de Vogelwet 1936. De rechtbank te 's-Hertogenbosch sprak hem echter vrij op grond van de overweging dat zij met name niet bewezen achtte dat de in de telastelegging bedoelde goudvinken zijn beschermde vogels als bedoeld in artikel 1 sub 2 van de Vogelwet 1936. De heer B. had namelijk de rechtbank voldoende sannemelijk gemaakt, dat het hier betrof zelfgekweekte goudvinken en derhalve — naar het oordeel der Rechtbank — pluimvee in de zin van de uitzonderingsbepaling van artikel 1 van de wet.

De Officier van Justitie vroeg daarop cassatie van dit vonnis bij de Hoge Raad. Hij stelde, dat de rechtbank bij haar oordeel uitgegaan was van een onjuiste uitlegging van het begrip „pluimvee”. Hieronder diende immers te worden verstaan het tamme gevogelte dat men tot zijn nut en voordeel of wel uit liefhebberij houdt. Weliswaar werden in dit geval de goudvinken door verdachte uit liefhebberij gehouden (en wel in een afgesloten kooi) maar, aldus de officier, niet is komen vast te staan dat de dieren ook tam waren.

Ter toelichting stelde hij hierbij nog, dat het voor een goede controle op de naleving van de Vogelwet 1936 noodzakelijk is dat aan het geoorloofd houden van beschermde vogels in een kooi zwaardere eisen worden gesteld dan alleen dat deze dieren „zelfgekweekt” zijn.

De advocaat-generaal mr. Remmelink betoogde in een uitvoerige conclusie, dat wil men van „pluimvee” kunnen spreken o.a. nodig is:

- dat de vogels gehouden worden. Dit had de Hoge Raad reeds uitgesproken in zijn bovenvermeld arrest van 1960.
- er moet een bepaalde relatie zijn tussen de vogels en de mens die ze houdt. Dat „houden”, die band met de mens, moet ergens in tot uiting komen. Men kan hierbij denken b.v. aan het zich laten voeren, het verblijven op het erf, het krijgen van beschutting doch vooral ook aan de invloed van de mens op de voortkweek. Dit alles kan men vangen, aldus de advocaat-generaal, onder het begrip „tam”.

Hij komt dan ook tot de conclusie, dat het zowel met het algemeen spraakgebruik als met de wetsgeschiedenis in overeenstemming is om kortweg te stellen: pluimvee = „tam vee”. Deze eis heeft de rechtbank echter niet gesteld, aldus de advocaat-generaal, daar deze voldoende heeft geacht dat de goudvinken zelfgekweekt waren. Naar zijn oordeel heeft de rechtbank het begrip „pluimvee” dan ook onjuist uitgelegd.

De Hoge Raad sprak als zijn oordeel uit:

„dat de rechtbank blijkens haar bovenvergeven overweging feitelijk heeft vastgesteld, dat die goudvinken zelfgekweekte vogels waren; dat het hier dus kennelijk gaat om vogels,

die nimmer de vrijheid hebben gekend, doch steeds in 's mensen omgeving hebben geleefd en van de verzorging door de mens afhankelijk zijn geweest;

dat de Rechtbank, deze vogels als pluimvee en daarom niet als beschermde vogels aanmerkende daarmee niet heeft blijk gegeven van een onjuiste opvatting nopens het woord „pluimvee“ in de zin van artikel 1 van de Vogelwet 1936“ etc.

U ziet, de Hoge Raad gaat hier verder op zijn uitspraak van 1960 en spreekt nu uit, wanneer van „pluimvee“ sprake kan zijn. In samenhang met de uitspraak van 1960 is te concluderen, dat het in ieder geval moet betreffen zelfgekweekte vogels, die men onder zich heeft.

Dit „onder zich hebben“ zal in de regel betekenen, dat men de vogels in kooien houdt, doch dit behoeft niet het geval te zijn. De eis van het houden in beperkte, omgrensde en afgesloten ruimten, die de rechtbank in de bovenvermelde knobbelzwanen-zaak van 1960 stelde, wordt in het geheel niet genoemd. Opmerkenwaard is verder de overweging van de Hoge Raad „dat het hier dus kennelijk gaat om vogels, die nimmer de vrijheid hebben gehad“ etc. Zie boven. Heeft de Hoge Raad hiermede tot uitdrukking willen brengen, dat er kennelijk van enige „tamheid“ sprake moet zijn? Het lijkt mij van niet, daar anders de uitspraak van de rechtbank, die volstond met te constateren dat de vogels „zelfgekweekt“ waren, niet zou zijn gehandhaafd. Ik zie deze toevoeging eerder als een nadere bepaling van het begrip „zelfgekweekt“. Gezegd wordt, dat dit begrip in ieder geval inhoudt, dat het moet gaan om vogels, die steeds in de omgeving van mensen in gevangenschap hebben geleefd en steeds van de verzorging door mensen afhankelijk zijn geweest. Veelal zal dit wel tot gevolg hebben, dat deze vogels ook tam zijn. Als vereiste voor het begrip „zelfgekweekt“ wordt het echter door de Hoge Raad niet genoemd.

In voorkomende gevallen zal dus voldoende zijn om zijn vogels als pluimvee aangemerkt te krijgen dat men kan aantonen, dat het om zelfgekweekte vogels gaat in de door de Hoge Raad aangegeven zin. Het bewijs hiervoor zal veelal moeten worden geleverd door getuigen. Een hulpmiddel zou hierbij misschien kunnen zijn b.v. een bepaald systeem van registratie en ringen van de in de voliëre geboren vogels. Zijn bepaalde vogels eenmaal als pluimvee aan te merken, dan zijn de verbodsbepalingen van de Vogelwet 1936 ten aanzien van beschermde vogels niet van toepassing en vallen zij derhalve buiten de bescherming van deze wet. In dit verband zij nog opgemerkt, dat de Hoge Raad, indien hij de inhoud van een wetsbegrip vaststelt, daarmee bepaalt wat als recht geldt. Indien, zoals in dit geval, voorheen een wetsontwerp anders is gehanteerd, heeft een dergelijke uitspraak in feite de werking van een wetwijziging.

Aan een uitspraak van de Hoge Raad is een lagere rechter formeel niet gebonden. In de praktijk richten de overige rechters, als hof,

rechtbank en kantonrechter, zich naar de uitspraken van de Hoge Raad, hetgeen vanzelfsprekend is, daar zij bij een andere wettoepassing kunnen verwachten, dat hun uitspraak in een cassatie-procedure door de Hoge Raad zal worden vernietigd.

Tot slot moge ik in herinnering roepen enige woorden, die in 1936 door de toenmalige minister van landbouw en visserij, de heer Deckers, bij de behandeling van het ontwerp Vogelwet in de staten-generaal werden gesproken: „Ik zou er... nog op willen wijzen, dat het houden van vogels in een kooi naar mijn mening een geoorloofd middel tot ontspanning biedt aan degenen, die daarvan houden, en dat het houden van vogels in een kooi goede diensten kan bewijzen op het gebied van de ornithologie“. En verder: „De wetgever moet het niet onmogelijk maken, dat men bij wijze van geoorloofde ontspanning een vogel in een kooi houdt en aldus zijn liefde voor de natuur tot uiting brengt“.

Het komt mij voor, dat de Hoge Raad met zijn hierbesproken arrest een stap heeft gezet op de weg naar meer vrijheid in de vogelhouderij, die wonderwel past bij de hierboven aangehaalde woorden van minister Deckers, woorden die de wetgever kennelijk reeds vele jaren heeft vergeten.

Mr. L. van Elderen

DE BONDSKAMPIOEN

Nog maar even en het is zover dat de deuren van de Rivierahal van diergaarde Blijdorp in Rotterdam openzwaaien om eenieder te laten kennis maken met onze liefhebberij. Ondanks het niet zo bijster goede kweekseizoen, verwachten wij toch weer een groot aantal vogels. Vanzelfsprekend behoort u ook bij de inzenders. Het is toch immers ONZE bondskampioen.

Met een klein beetje moeite is het toch wel te doen om op zijn minst twee vogels in te schrijven? Laat iedere afdeling dit jaar eens vertegenwoordigd zijn. Afdelingsbesturen zet u in. Aan u de taak om uw leden te activeren en warm te maken voor dit evenement. Zoekt met de besturen van de in uw naaste omgeving gevestigde afdelingen contact en ziet een regeling te treffen voor het vervoer van de vogels. Wanneer dit collectief kan gebeuren, behoeft dat beslist geen probleem te zijn. Kunnen we in deze tijd nog van afstanden spreken? Nee toch? Tot ziens dan als inzender op onze kampioen.

Voor het juist invullen van uw inschrijfformulier, verwijzen wij u naar het septembernummer waarin u vanaf blz. 422 het vraagprogramma aantreft. Verdere gegevens betreffende de bondskampioenschappen 1970, vindt u op blz. 469 van het oktobernummer.

Inschrijvingen tot uiterlijk 27 december a.s. aan het bondsbureau, postbus 74 te Bergen op Zoom.

Wéér een slecht kweekseizoen ...

Vervolg van pag. 31

heffen en de volgende keer zal de kweek bij hen wel weer lukken.

Zij die algemene oorzaken hebben voor een telkens mislukte kweek schieten toch ergens tekort, hoezeer hun bedoelingen ook te loven kunnen zijn.

Wie in het verkeer onaangepast is maakt stukken en zal daar zelf voor boeten.

Wie op onvoldoende aangepaste wijze vogels houdt zodat zij hun onontbeerlijke levensomstandigheden missen, ondervindt zelf alleen de teleurstelling, maar het zijn de vogels die in feite de dupe zijn. Dit is geen reclame voor de vogelliefhebberij.

Iets overtrokken samengevat is er nauwelijks een excuus voor een steeds terugkerende mislukte kweek.

Het is eigenlijk meer een kwestie van kiezen tussen kweken of niet kweken en doen wat daarbij past.

Waar het laatste wordt gekozen is het probleem van mislukte kweek radicaal opgelost.

Wie zich wel op kweek wil toeleggen, moet de moed opbrengen en de tijd nemen om dit terrein beter te beheersen en daardoor met een deskundigheid kunnen constateren **wat** er eigenlijk mis is en uitmond in een mislukte kweek.

Het **weer** mislukken van de kweek is dikwijls te herleiden tot het **weer** onjuist handelen van onszelf.

Wie verantwoordelijkheidsgevoel heeft en van het houden van vogels een **liefhebberij** maakt, moet

ook van deze hobby een erezaak maken in de verhouding mens — dier.

Dat daarvoor beslissingen nodig zijn, die een wending kunnen geven aan de vorm waarin wij onze liefhebberij bedrijven is onvermijdelijk en bovendien is het nodig, dat die beslissingen tijdig worden genomen.

Op deze wijze is veel onheil te voorkomen en behoeft er geen sprake te zijn van een weer mislukte kweek in al die gevallen, waar ook zelfs de pogingen tot kweek beter achterwege kunnen blijven, zowel in het belang van onze vogels als van onszelf.

Adressen keurmeesters:

J. K. Brinkman, Waterstraat 47, Velp (Gld), tel. 08302 - 43 77

J. Adolfsen, Hilversum, tel. 02150 - 5 34 13

In Memoriam

In leven lid van de afdeling:

C. v. d. Zande
A. Bonsing
A. H. Mulder
J. van 't Hof
Jac. Slotegraaf
H. Terloo

Halsteren
Hoogkerk
Hilversum
Puttershoek
Surhuisterveen
Oudenbosch

RECTIFICATIE

Plaats	Datum	Zaal	Soort T.T.
St. Annaparochie	7 t/m 10 jan.	ONS HUIS	onderf.
Ameide	19 t/m 20 dec.	Het eigen gebouw, Lexmond	onderf.
Ter Aar	10 t/m 11 jan.	Parochiehuis	onderf.

Jaargang 1969 (losse nummers) verkrijgbaar op het Bondsbureau, Coehoornstraat 40, Bergen op Zoom. Na storting van f 10,— op giro 1148324, t.n.v. N.B.v.V. Bergen op Zoom, onder vermelding: Jaargang 1969, worden U de boekjes franko toegezonden.

*****
* **Langhout's VIMIGRIT voorkomt** *
* **slechte rui - legnood en stokrui** *
* Postbus 23 Oegstgeest *
*****

Bezoek de streektentoonstelling te Huissen (Gld.) die gehouden zal worden op 9, 10 en 11 januari 1970 in Café-Rest. „Het Nieuwediep“ te Huissen.

Bezoek de unieke vogeltentoonstelling met grote show van losvliegende vogels en vogelbeurs te Sint Annaparochie van 8 t/m 10 januari 1970 in „Onze Huis“. De beurs wordt gehouden zaterdag 10 januari 1970.

„De Edelvanger“ te Ouderkerk aan de Amstel houdt haar streektentoonstelling van 8 t/m 10 januari 1970 in gebouw „Rehoboth“, Kerkstraat, Ouderkerk aan de Amstel.

Openingstijden: Donderdag van 20.00—22.00 uur
Vrijdag van 10.00—12.00 uur en van 14.00—22.00 uur
Zaterdag van 10.00—15.00 uur

Onschadelijk insecten-
bestrijdingsmiddel

Pyreline poeder of
vloeibaar

Gratis folder! GECO-Labor, Venlo

SPEK UW CLUBKAS!

BEDRUKT: 500 stuks f 160.—
1000 stuks f 300.—

VAN LIESHOUT ZONEN
POSTBUS 2 SINT-OEDENRODE

Door de ingebruikneming van onze nieuwe expositieruimte zijn wij in staat U nog beter van dienst te zijn dan voorheen.

Wij nodigen een ieder uit ons nieuwe gebouw te komen bezichtigen. Wij kunnen U aanbieden:

Bijzondere aanbieding:
Witte valken (koppels) rechtstreeks geïmporteerd uit Amerika.

Hiervan ook te koop enkel mannen.

Alle soorten tropische vogels,
postuur- en kleurkanaries
enz. enz.

Prijslijsten op aanvraag.

Wij vragen te koop of te ruil alle soorten vogels.

J. BLANKENSTIJN, Dahliastr. 39
Veenendaal, Tel. 08385 - 1 23 67

Maak een boek van Uw blad met de verzamelband „Onze Vogels“. Elk nummer kunt U direct zelf inklemmen door middel van klemnaalden.

Een gevulde band is nauwelijks van een gewoon gebonden boek te onderscheiden.

Hebt U nog oude jaargangen van vóór 1968?

Ook voor het oude formaat van het tijdschrift zijn nog banden verkrijgbaar.

De prijs is thans f 4,80 per stuk, franko per post. U kunt bestellen door overschrijving op onze postrek. 179980, onder vermelding van: „..... banden „Onze Vogels“ jaargang .....“

Leden van de N.B.v.V. kunnen ook via de in hun plaats van inwoning gevestigde afdeling bestellen. Bij aanschaffing in verenigingsverband worden porto-kosten vermeden. Informeert U eens bij de sekretaris van Uw vereniging.

N.V. *Business* SYSTEMS

EEMSTRAAT 12 • BAARN • TELEFOON (02154) 22 60

Ussel

De

Wilt U Uw hobby
met succes
bekroond zien

Vraag dan een

**„WITTE MOLEN”
P R O D U K T**

- ★ Wimofok Top 55
- ★ Wimokracht
- ★ W.M. Universeel
- ★ Moulin Mouette gemengd vogelgrit
- ★ W.M. zaadmengsels van topkwaliteit
- ★ Dohyfral W.M. extra voor siervogels

Wimofok Top 55

Wimokracht Universeel

Deze voeders werden door ons na een langdurig onderzoek samengesteld, om de volière-vogels van de essentiële voedingsstoffen te voorzien, welke zij uit een zaadmengsel niet of te weinig krijgen.

Deze voeders: bevatten naast dierlijk eiwit juist die plantaardige eiwitten, welke een gunstig aminozuren patroon hebben. (arginine, histidine, isoleucine, lysine, methionine, phenylalanine, threonine, valine enz.)

Deze voeders: bevatten alle voor de vogels benodigde mineralen, sporenelementen en microsporenelementen. (cal. phosphor, natrium, ijzer, magnesium, mangaan, zink, koper, cobalt, nikkel enz.)

Deze voeders: bevatten alle voor de vogels benodigde vitaminen A en D en ook het vit. B complex (aneurine, riboflavine, panthoteenzuur, biotine, pyridoxine, enz.) Vit. C. Vit. E. (d.l.a. tocopherolacetaat) Vit. K₃ enz.

De gehele reeks voedingsstoffen, vitaminen, sporenelementen en mineralen in de door ons gebruikte verhoudingen, geeft de vogel een belangrijke aanvulling van de totale behoefte.

Een vitaminen en mineralen verzorging welke aangepast is aan de behoefte van de vogels, zal in niet geringe mate bijdragen tot bevordering van de groei en de instandhouding van de gezondheid.

Door de Staatsmijnen D.S.M. zijn deze voeders speciaal onderzocht op de verhouding van de essentiële aminozuren.

LYSINE EN METHIONINE worden door ons dan ook extra toegevoegd, om een kwalitatieve eiwitverbetering te bewerkstelligen, waardoor 'n groter benuttingseffect van het voer in zijn totaliteit verkregen wordt.

DE WITTE MOLEN N.V.
MEEUWEN (N.BR.) - TELEFOON (04165) 433

Ussel

De

ONGELOFELIJK GOED!

St. Helenafazantjes	10,— p.p.
Bruinrug ekatertjes	10,— p.p.
Reuzeneksters	7,50 p.p.
Goudbuikjes	9,— p.p.
Rode druppelastrildes	47,50 p.p.
Bl/gr. zwartstaartjes	27,50 p.p.
Edelzangers	9,— p.p.
Mozambeksisjes	9,— p.p.
Japanse meeuwtjes	6,— p.p.
Grijze/bruine zebravinkjes	7,— p.p.
Witte zebravinken	9,50 p.p.
Maskerzebravinken	9,50 p.p.
Bl. witwengzebravinken	25,— p.p.
Baardvogels	32,50 p.st.
Chinees Wielewaal	85,— p.st.
Djalaks	25,— p.st.
Spitstaartamadines	35,— p.p.
Gordelgraavinken	40,— p.p.
Bichanows	55,— p.p.
Valkparkieten	30,— p.p.
Roodrugparkieten	50,— p.p.
Bourksparkieten	50,— p.p.
Turquoiseparkieten	80,— p.p.
Pracht Rosellas	165,— p.p.
Senegal papegaaien	14,50 p.st.
Grijze roodst. papegaaien met garantie	150,— p.st.
Amazonie Papegaaien	80,— p.st.
Tam en sprekend	150,— p.st.
Bl/geel Ara's Tam	250,— p.st.
Geelvl. Ara's Tam	275,— p.st.
Edelpapegaaien	500,— p.p.
Molukken kakatoes	325,— p.st.
Kleine geelk. kakatoes	125,— p.st.
Grote Java Beo's	225,— p.st.
Diamantvinken	50,— p.p.
Roodkop Goulds	65,— p.p.
Ceres amadines	35,— p.p.
1-1 St. Helenafazantjes, 1-1 Bruinrugkateter	
1-1 Goudbuikjes, 1-1 sp. meeuwtjes samen	30,—
Dwerggeekhoorns 14,50 p.st. 27,50 p.p.	
Verzending onder rembours, gezonde aankomst	
gegarandeerd Ook inruil.	
Onder de Linden, Pretoriaaan 26, Rotterdam-20,	
tel. 010 - 27 57 85	

A. P. van Gils
Oranjeplein 21 Goirle (Holland)
Telefoon 04247 - 15 79
Vogel- en Dierengroothandel

Wij bieden regelmatig aan:

Zang Kanaries geel en bont	11,— p.st.
Gele en bonte popkanaries	4,— p.st.
Rode Intensieve mannen en poppen	20,— p.st.
Zalmrode mannen en poppen	17,50 p.st.
Goud en Zilver agaat man en pop	15,— p.st.
Witte mannen en poppen	15,— p.st.
Gloster kanaries	50,— p.p.
Border kanaries	50,— p.p.
Yorkshire kanaries	100,— p.p.
Norwich kanaries	110,— p.p.
Zebravinken grijs	6,50 p.p.
.. Beige	7,50 p.p.
.. Witte	8,— p.p.
.. Zilver vluugel	12,50 p.p.
.. Masker	10,— p.p.
Jap. Meeuwen	6,— p.p.
Spitsstaartamadine	35,— p.p.
Gould amadines	65,— p.p.
Gordel grasvinken	35,— p.p.
Binzen astrildes	35,— p.p.
Ceres amadines	35,— p.p.
Binchenow astrildes	50,— p.p.
Masker amadines	55,— p.p.
Bruin borst rietvinken	55,— p.p.
Driekleur papegaai amadines	45,— p.p.
Roodkop papegaai amadines	125,— p.p.
Bourksparkieten	45,— p.p.
Roodrug parkieten	45,— p.p.
Gele roodrug parkieten	250,— p.p.
Prachtrosellas	175,— p.p.
Turquoise park.	75,— p.p.
Elegant parkieten	100,— p.p.

G.K. Goulds, Overjarig br. rijp 185,— p.p. Jap. Meeuwen 11,50 p.st. C.J. Volkamp, v. Bijkershoeklaan 19, Utrecht, tel. 030-886746.

TE KOOP GEVRAAGD

Gev. 2 bk.; Handleiding voor het kweken van fraaie kanaries en bastaarden, NOORDUYN c.l.w., De Kanarievogel, A. NUYENS herz. d. M. WEYLING. De nrs. 1,2,3, v. med.bl. ONZE VOGELS 1960. L. Bakker, Natersedijk 4, Tinte p. Brielle. Z.H.

Rose Ivor per stel Broed '69 met puntenlijst min. 87 pnt. aanb. aan J.O. Gunther, Spechtstraat 38, Opheusden.

Intensief Citroen G of Citroen gr. dubfact. en Staalblauw grote gezonde vogels geb. en ger. '69. Kanaries br. opgave prijs sen. J. Hoeve, Julianastr. 16, Elburg.

Razulvere Engelse Kanaries prijsopgaaf 1-1 Glosters, 1-1 Yorkshire, 1-1 Borders, J. van Buuren Seringstraat 79 Bis A. Utrecht.

Forse, diep violette Eng.grasp., br. 68-69 uitsl. 1e kl.vogels. J.H. van de Wall, Smeelincplein 57, Den Haag

TE KOOP OF TE RUIL

± 1200 postzegels voor Amadines of Prachtvinken, A. Jansen Grote Krocht 14a, Zandvoort, of na 6 uur. Tel. 2507-5541.

Pracht Rosellas-Bleekkop man-Turquoise's, een geel vererv. roodrug man alles eigen kweek 1969 alles uit buitenvoliers. Tevens O.R. mannen en poppen. L.A.Hermse Oud Vijmensseweg 87 Den Bosch tel:04100-30157

1-1 R.K. kakariki, van Aus. importstel 5-5 Turquoise's, 1-1 Roodrug park. Voorts div. stellen kan. Or. rood, zalm. Or rood, brons en agaat. J. v.d. Molen, Dr. Postmastr 24 Buitenpost.

Te koop of ruilen Verschillende soorten Austr. Parkieten, Gele of Spilt Bourks split of witte valken, kakariki, Voelkleuren enz. enz. „De Vogelhorst“ Molenweg 7, Lunteren. Tel. 08388-2070.

Embl. Picta man tegen Kortst. pap. am. man. C.A. van Haperen, Blauwspierstraat 22, Dorst.

Splendid parkieten	150,— p.p.
Blaaskop rosellas	500,— p.p.
Stanly rosellas	300,— p.p.
Pennant parkieten	650,— p.p.
Verdere soorten Australische parkieten op aanvraag.	
Diamant duifjes	17,50 p.p.
Zilver diamantduifjes	40,— p.p.
Zebreduifjes	20,— p.p.
Chin. dwergkwartels	12,50 p.p.
Zilver chin. dwergkwartels	20,— p.p.
Kal, Kuifkwartels	40,— p.p.
Regenkwartels	25,— p.p.
Witte Jap. Kwartels	25,— p.p.
Agapornis Fischerie	40,— p.p.
Agapornis Personata	45,— p.p.
Agapornis Rose colliie	27,50 p.p.
Halsband parkieten	25,— p.p.
Bonte boertjes Dwergpsp.	30,— p.p.
Manderijn eendjes	75,— p.p.
Carolina eendjes	65,— p.p.
Opgezette Eekhoorns	20,— p.st.
.. Eksters	20,— p.st.
.. Vlaamse gaaien	20,— p.st.
.. Wezels	17,50 p.st.
.. Hermelijnen	20,— p.st.
.. Meeuwen	25,— p.st.
.. Spreeuwen	25,— p.p.
.. Fazanten	35,— p.st.
.. Goudfazanten	45,— p.st.

Verder vele soorten op aanvraag.

Verzending onder rembours minimum orders 25,— kistje 2,—

Wij vragen speciaal Australische prachtvinken, parkieten en verders regelmatig andere vogels voor onze EXPORT.

's WOENSDAGS ZIJN WIJ GESLOTEN. 's Zondags van 10 tot 2 uur geopend.

VOGELHANDEL REIN v. d. VEEN GOOR

Gordelgrasvinken	35,— ppr
Diamantvinken	50,— ppr
Bandvinken	5,— ppr
Roodkoppigoudamedines	65,— ppr
Driekleurnonnen	6,50 ppr
Zwartkognonnen	7,— ppr
Abb. Geelbuikastrilde	14,50 ppr
Ceresastrilde	35,— ppr
Rode Druppelastrilde	65,— ppr
Binzenastrilde	35,— ppr
Spitsstaartamedines	35,— ppr
Diamantduifjes	20,— ppr
St. Helenafazantjes	15,— ppr
Edelzangers	9,— ppr
Mozambiquesijsjes	9,— ppr
Japane Meeuwjes	6,— ppr
Rijstvogels	7,— ppr
Dwergkwartels	11,— ppr
Zilverkwartels	25,— ppr
Tamme papegaai	155,— pst
Grasparkieten	6,— ppr
Lutino's	10,— ppr
Muisparkieten	30,— ppr
Roodrug parkieten	60,— ppr
Bourks parkieten	60,— ppr
Bruinoor parkieten	60,— ppr
Turquoisevinken	80,— ppr
Agapornis Fischeri	47,50 ppr
Agapornis Taranta	32,50 ppr
Bichenowastrilde	50,— ppr
Napoliens	4,— ppr
Grote Blauwfazant	8,90 ppr
Beardvogeltjes	22,50 ppr
Jap. kwartels	16,— ppr
Muskaatvinken	5,50 ppr
Indigovink	18,— pst
Goudbuikjes	9,— ppr
Groene druppel astrilde	75,— ppr
Zwartmaekerduijjes	17,50 ppr
Staalvlekduijjes	17,50 ppr
Roodkuifkardinalen	20,— pst
Rode Kardinalen	25,— pst
Tijgervinkjes	6,— ppr
Dominikaner Wida's	14,— ppr
Witte Japanse kwartels	20,— ppr
Splendid parkieten	150,— ppr
Rosella's	175,— ppr
Granaatastrilden	70,— ppr
Purpergranaat	75,— ppr
Strepenpapegjes	20,— ppr
Afario vinken	35,— ppr
Grote saffraanvinken	17,50 pst
Ind. nonpareils	20,— ppr
Mexicaanse Nonpareils	50,— ppr
Oranje Wevers	9,— ppr
Geelstuitdelzangers	11,— pst
Dottergele Wevers	9,— ppr
Agapornis Personata	50,— ppr
div. soorten kanaries, mannen, vanaf	12,50 pst
poppen, vanaf	5,— pst
Groene Tijgervinkjes	27,50 ppr
Zilverdiamantduifjes + split	40,— ppr
Citroenwevers	9,— ppr
Deense bonte parkieten	9,— ppr
Albino parkieten	10,— ppr
Schlegel Druppel astrildes	100,— ppr
Marmosetaapjes	50,— pst
Japanse Nachtegaalen	15,— pst

Beide Kerstdagen gesloten.

*'s Maandags gesloten. 's Zondags van 9-2 u. geopend.

Verzendingen onder rembours.
minimum orders f 15,—

GROTESTRAAT 69
TEL. (05470) 2623

KLEINE ADVERTENTIES

NU OF NOOIT!

Een eigen Sportbroedmachientje.
Vanaf f 85,— voor 100 Kwartel-eieren of 48 Kippe-
eieren. Capaciteit van 80, 100, 150, 200 eieren enz.
met eierenkeerapparatuur voor 50 eieren vanaf f 175,—.
Folders met afbeelding op aanvraag.

A. M. KOKKE

Bredeweg 30 — Groesbeek — Telefoon 08891 - 16 32

NU OOK IN NEDERLAND

De automatische VOMO MOTORBROEDMACHINE met
keer-inrichting. Verder leveren wij: ELSTEIN INFRA-
ROOD DONKERSTRALERS, de beste elektrische ver-
warming. Thermostaten. Verwarmede drinkbakken. Broed-
machine-onderdelen. Lichtschakelekkokken enz. VRAAG
GRATIS FOTO-PROEFBLAD

Handelsonderneming J. v. WERKHOVEN

Hildebrandstraat 38, DEN HAAG. Tel. 070 - 90 75 68

VOGELNETTEN, de beroemde originele onzichtbare
JAPANESE VOGELNETTEN 3 x 2,10 m f 18,25 franco;
4,5 x 2,10 m f 22,50 franco; 6 x 2,10 m f 25,— franco;
9 x 2,10 m f 30,— franco. BELGISCHE SLAGNETTEN,
diverse maten. De BEROEMDE DIVOZA VOGELVAN-
GER met verstelbare inloopsluizen. Kan doorlopend
vangen tot 100 stuks.

VOGELNET-banen 20 x 2 m. WEZELVALLEN ook voor
ratten- en muizenvangst, gevaarloos voor vogels. 5
stuks f 47,50 franco. WILDKLEMMEN voor bonzings
en ratten. 5 stuks f 45,—. FRETTEERNETTEN, geheel
compleet, 6 stuks f 27,50 franco. 12 stuks f 52,50 franco.
KONIJNENVANGNETTEN, 20 m lang, vangen geweldig,
f 44,80 franco. DOORLOOPVANGKOOIEN, vangen ge-
garandeerd feilloos katten, ratten, bunzings, konijnen,
eekhoorns, enz. f 35,— franco. 3 stuks f 100,—. Alle
soorten VISNETTEN en afdeknetten voor FAZANTEN-
RENNEN. Schrijf of bel DIVOZA, Bosweg 18-19, Leek,
(Gr.), Telefoon 05945 - 21 45.

PREPARATEURS

Uw adres voor Vogel en Zoogdierogen:

POLUX Schrans 101 c. Leeuwarden tel. 05100 - 2 51 00.

Katalogus gratis

BEZOEKT DE ONDERLINGE T.T.

van „Vogelpracht“ op 18, 19 en 20 dec. in Zaal
Kwakernaak te Hoogeveen, Willemskade 5.

De T.T. is open op:

Donderdag van 20.00—23.00 uur

Vrijdag „ 10.00—23.00 uur

Zaterdag „ 10.00—21.00 uur

Grote verloting in de zaal

Attentie vogel- en dierenliefhebbers. Wilt u overgaan tot de
betere soorten vogels of begint u pas? Wij hebben vogels voor
iedere beurs. Wij zijn gespecialiseerd in Exclussieve Tropen-
Kleur- en Engelse Postuurkanaries - Engelse Grasparkieten enz.
enz. Ook Raskonijnjes - Terrariumdieren - Hamsters en de apere-
tere soorten dieren. Komt u eens vrijblijvend bij ons kijken. BA-
REND CRUYFF'S VOGEL- EN DIERENHANDEL. Achterdijk 46. Pur-
merend, Zondags geopend van 10-16 uur. tel. 02990-4776.

“VERAKA”

Specialiteit in tentoonstellingskooien voor
pelsdieren, pluimvee en vogels - Voor-
fronten in alle maten - Tevens opvouw-
bare kooien voor honden, katten, duiven,
papegaaien etc. Bondskooien - Hoorruiven
- Voerbakjes - Alles gepuntlast 100% ser-
vice

“VERAKA”

Markstraat 17, Telefoon 01693 - 448
Terheyden N.Br.

"ANIMALI"

Internationaal Vogel- en Apenpark
Postbus 291 - EINDHOVEN
Tel. (040) 13738 - Giro: 1069257
Algemene Bank Nederland n.v.

Hiermede bieden wij U vrijblijvend aan (verzending niet franco, verpakking f 1,50, minimum-orders f 15,-, levende aankomst gegarandeerd):

Jonge Kanaries, mannen	13,- p st
bij 10 stuks	12,- p st
Jonge Kanaries, poppen	5,50 p st
bij 10 stuks	5,- p st

Vanaf eind oktober aan te bieden:

Intensief Rode Kanaries

Zalmrode Kanaries mannen en poppen	25,- p st
Isabelrode Kanaries mannen en poppen	22,50 p st
Agaatrode Kanaries mannen en poppen	22,50 p st
Bruinrode Kanaries mannen en poppen	22,50 p st
Extra dieprode Kanaries mannen en poppen	30,- p st

Ivoor Kanaries mannen en poppen	30,- p st
Pastel Kanaries mannen en poppen	30,- p st
Witte Kanaries, mannen	17,- p st
Witte Kanaries, poppen	12,50 p st

Japanse Nachtgalen	13,50 p st
Bastaard Putters, goede zangers	22,50 p st

Napoleonnetjes	4,- p p	bij 10 paar	3,50 p p
Tijgerinken	6,- p p	bij 10 paar	5,- p p

Malabar Fantantjes	5,- p p	bij 10 paar	4,50 p p
Bandvinken	5,- p p	bij 10 paar	4,- p p
Zilverbekjes	3,50 p p	bij 10 paar	3,- p p
Oranjeakjes	7,- p p	bij 10 paar	6,50 p p
Goudbuikjes	8,50 p p	bij 10 paar	8,- p p

Mozambiqueuizjzen	9,- p p	bij 10 paar	8,- p p
Sealvinken	6,50 p p	bij 10 paar	6,- p p
Roodbekwevers, op kleur	8,- p p	bij 5 paar	6,- p p

Oranjewevers, op kleur	12,- p p	bij 10 paar	8,- p p
Napoleonwevers, op kleur	12,- p p	bij 10 paar	8,- p p
Dottergele Wevers, op kleur	12,- p p	bij 10 paar	8,- p p

Grote Textorwevers, op kleur	15,- p p	bij 5 paar	12,50 p p
Paradijs Whida's, op kleur	15,- p p	bij 5 paar	12,50 p p
Dominicaner Whida's, op kleur	14,- p p	bij 5 paar	11,- p p
Goudmussen	7,- p p	bij 10 paar	6,- p p

Grijze Rijstvogels	7,- p p	bij 10 paar	6,- p p
Halabaad Ammervinken	17,50 p st		

Indigo Vinken			
Mexikaanse Nonpareils			
Rode Kardinalen			
Japanse Nachtgalen			

Japanse Meeuwvies			
Zebravinken, grijze	9,- p p	bij 10 paar	8,- p p
Zebra-vinken, beige/bruine	7,- p p	bij 10 paar	6,- p p
bij 10 paar			8,- p p
Zebravinken, masker	7,- p p		7,- p p

Zebravinken, masker	14,- p p	bij 10 paar	12,- p p
Roodkop Gould Amadines	80,- p p		
Roodkui Kardinalen	16,50 p st		
Gordel Grasvinken	40,- p p		
Cores Amadines en Binzen Astrilden	35,- p p		
Diamant Vinken	55,- p p		
Spitsstaart Amadines	35,- p p		
Goudvoorhoofd Bladvogel (Chloropsis aurifrons)			
prima zanger	40,- p st		

Kala Bulbul en Witroor Bulbul	15,- p st		
Roodoor Bulbul	16,50 p st		
Brillenvogeltjes	25,- p p		
Afrikaanse Glanspreeuw	18,- p st		
Soldaten Spreeuw	25,- p st		
Oever Mavna	15,- p st		
Shama Lijster	50,- p st		
Shama Lijster, op volle zang	60,- p st		
Witkui Gaai (uit buitenvolière)			

en Witkeel Gaai	40,- p st		
Geelnavel Kitta	85,- p st		
Fairy Bluebird (Irena Puella)	100,- p st		
Zwartblauwe Gaai	200,- p st		
Groene Jachtekster	200,- p st		
Mexikaanse Langstaart Gaai	200,- p st		
Grote Gele Troupialen	125,- p st		
Witwang Touraco	200,- p st		
Grote Geelborst Toekan	600,- p st		
Carolina Duiven	70,- p p		
Senegal Duiven	30,- p p		
Australische Kuifduiven	80,- p p		
Australische Bronsvleugelduiven	130,- p p		
Ala Blanca Duiven, zeer zeldzaam	150,- p p		
Zwart Maskerduiven	17,50 p p		
Diamant Duijjes	18,- p p		
ZilverDiamant Duijjes	60,- p p		
Grasparkieten	6,50 p p		
Albino, Lutino en Deense Bonte	12,- p p		
Violet Parkieten	18,- p p		
Agapornis Rosecolli	35,- p p		
Agapornis Taranta	40,- p p		
Tovi Parkieten	50,- p p		
Tui Parkieten	60,- p p		
Muis Parkieten	35,- p p		
Roodkop Parkieten	80,- p p		
St. Thomas Parkieten	50,- p p		
Yendaya Parkieten	120,- p p		
Vuurvleugel Parkieten	60,- p p		
Nandaya Parkieten	70,- p p		
Sperling Dwerg Papegaaien	35,- p p		
Halband Parkieten	25,- p p		
Grote Alexander Parkieten	100,- p p		
Pruimekop Parkieten	40,- p p		
Bourks Parkieten	75,- p p		
Roodrug Parkieten	75,- p p		
Turquoise Parkieten	90,- p p		
Valk Parkieten	37,50 p p		
Bonte Boertjes (Dwerg papegaaien)	14,50 p st		
Pennant Parkiet, man			prijs op aanvraag
Blaskop Rosella, Elegant Parkiet			prijs op aanvraag
Splendid Parkiet			prijs op aanvraag
Malabar Parkieten	160,- p p		
Geelmantel Lorri	275,- p p		
Purpernek Lorri	400,- p p		
Rodere Lorri	400,- p p		
Grijze Roodstaart Papegaai	150,- p st		
met garantie op spreken		bij 3 stuks	140,- p st
Grijze Roodstaart Papegaai, handtam	180,- p st		
met garantie op spreken			
Blauwvoorhoofd Amazone	135,- p st		
Geelvoorhoofd Amazone	135,- p st		
Dubbele Geelkop Amazone (Mexico)	150,- st		
Roodkop Amazones	wachtende		
Kleine Oranjekui Kakatoe	175,- p st		
Middel Oranjekui Kakatoe	200,- p st		
Molukken Kakatoe	400,- p st		
Middel Geelkui Kakatoe	200,- p st		
Grote Geelkui Kakatoe	400,- p st		
Grote Witkui Kakatoe	350,- p st		
Zwarte Palmkakatoes			prijs op aanvraag
Edelpapegaaien, mannen (groen)	250,- p st		
Edelpapegaaien, popen (rood)	350,- p st		
Geelblauwe Ara's	300,- p st		
Rode Geelvleugel Ara	300,- p st		
Groenvleugel Ara	250,- p st		
Grote Java Beo, sprekend	300,- p st		
Middel Beo	75,- p st		
Chinese Dwergkwartels			
14,- p p	bij 5 paar		12,- p p
Chinese Dwergkwartels, hennen			10,- p st
Rode Boskwartels			
20,- p p	bij 5 paar		18,- p p
Witte Japanse Regenkwartels			35,- p p
Zilver Chinese Dwergkwartels			
35,- p p	bij 5 paar		30,- p p

Verder kunnen wij U aanbieden:

Mooie kleine Capucijner Aapjes	150,- p st
Kleine Eekboornaapjes	95,- p st
Kleine Groene Meerkataapjes	140,- p st
Kleine Rhesusaapjes	175,- p st
Blauwe Pauwen - Gele Goudfazanten - Kruiting	
Box x Koningsfazant - Lady Amherst Fazanten -	
Glans Fazanten - Nepal Fazanten - Tenebrosis -	
Horstfield (bruinborst) Fazanten - Kroonkranen -	
Iufferkranen en Sariskranen.	
Smient-, Pijlstaart-, Casarca-, Carolina-eenden -	
Winter- en Zomertalingen - Grote Purperralen -	
Witte en Zwarte Zwanen.	

WIJ KOPEN ALLE SOORTEN FAZANTEN, BEHALVE BOSFAZANTEN.

Ussel

De